

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATAJA

NR 22 · 14. DETSEMBER 2011

ILMUB AASTAST 1925

IGA LIIGE LOEB! | WWW.KODA.EE

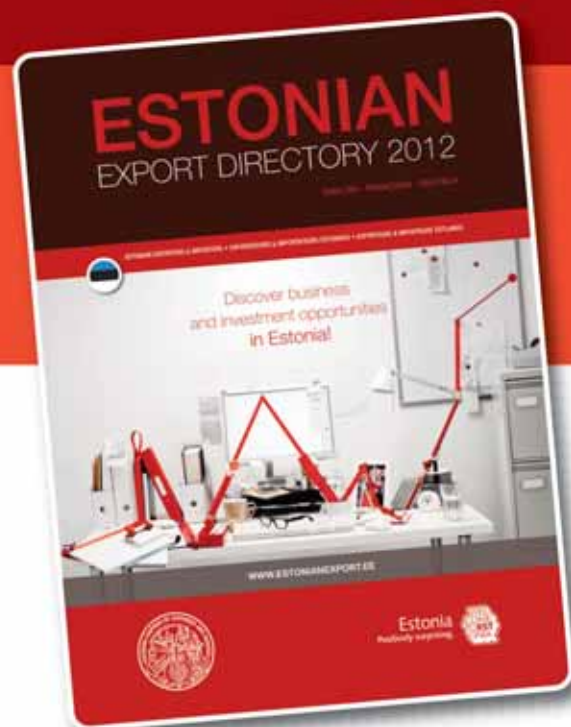

**Soovime Teile rahulikke jõule
ja edukat uut aastat!**

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

– 2011 –

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY 2012

- Mahukas töövahend ettevõtja jaoks nii siin- kui sealpool piiri
- Aitab leida uusi koostöövõimalusi ja partnereid
- Tutvustab Eestit ja Eesti majandust mujal maailmas
- Näpunäited Eestis äri alustamiseks
- Enam kui 1000 Eesti ettevõtja tutvustused
- Raamat ja aina laienev veebileht WWW.ESTONIANEXPORT.EE
- Inglise, saksa ja prantsuse keeles

KÄIMAS ON 2012. AASTA VÄLJAANDE KOOSTAMINE

AVALDA SELLES OMA ANDMED NING LEIA UUED KOOSTÖÖVÕIMALUSED JA PARTNERID

2012. aasta jaanuaris ilmub „Estonian Export Directory” juba seitsmeteistkümnendat korda. Sellest praktilisest ärikataloogist on saanud Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja kohalike import-eksportööride tähtsaim ning esinduslikem väljaanne. EED tugevaimaks küljeks on laialdased levikanalid, milleks on suur hulk kaubanduskodasid, impordi-eksporti

agentuure, Eesti välissaatkondi ja EAS-i välisesindusi ning muid asjakohaseid organisatsioone pea 80 riigis. Osalema on oodatud kõik Eesti ettevõtted, kes on huvitatud oma kaupade või teenuste pakkumisest või omavad potentsiaali laienemiseks ekspordi-impordi turgudele. Väljaande koostamine toimub 2011. aasta septembrist detsembrini.

Info reklaami ja andmete avaldamise kohta

Kaubanduskoja koostööpartnerit:

Ekspress Hotline AS • Tel: 626 6910

Info väljaande kohta:

Piret Salmistu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Tel: 604 0060, piret@koda.ee

2011. aasta väljaanne
Kaubanduskojas tasuta saadaval.
Küsi telefonil 604 0060
või e-postiaadressil koda@koda.ee

Mait Palts
Peadirektor

Lähenev aastavahetus viib mõtted kokkuvõtetele

Hiljuti Aasia riikidest pärit kolleegidele Eesti ettevõtluskeskkonnast rääkides küsiti minult muuhulgas selle kohta, kuidas euro kasutuselevõtt on meie majandust mõjutanud. Veel enne, kui mõjude avaldumisest või mitteavaldumisest rääkima jõudsin hakata, tabasin end hetkeks mõttelt, kas vähem kui aastane euro kasutamise kogemus annab üldse alust põhjalikumaid hinnanguid anda. Seda oleks lihtsam öelda kümne aasta pärast tagasi vaadates.

Praegu hinnangut anda tundub mõneti sarnane olukorrale, kus soovime pensionifondi osakute pikaajalise tootluse osas teha põhjapanevaid järeldusi juba esimese aasta investeringutulemuste põhjal. Samamoodi ei ole riigi rahanduspoliitika valdkond, kus sprinti joostakse — pigem ikka maraton, kus on määravaks pikaajaline strateegia ja stabiilsus. Seega — mõne aasta pärast oleks kolleegidele vastamine kindlasti lihtsam.

Täna võib aga kõigele vaatamata tõdeda, et ettevõtjate jaoks on euro kasutuselevõtt elu üsna mitmest küljest lihtsamaks muutnud ning laiemalt võttes ka riigi rahanduspoliitilisi otsuseid stabiilsemaks ja vastutustundlikumaks kujundanud. Suhtlusest teiste riikide ettevõtjatega, kes Eestit juba rohkem teavad, on siiski alati jäänud kõlama arvamus, et eurot kasutusele võttes suutsime laiemalt tõestada, et riik toimib stabiilselt. Sõltumata sellest, millised mured vaevavad täna euroala tervikuna, on Eestis äritegemisel valuutarisk aga täpselt sama suur kui see oleks Soomes või Saksamaal. Ja see on positiivne. Omad järeldused saab euro mõjudest just esimese

aasta kohta teha kindlasti ka selle järgi, kui palju täna veel euro kasutuselevõtt räägitakse — väga vähe. See kinnitab aasta esimesel poolel tõdetut, et üleminek sujus erakordselt hästi ning suuremas plaanis oleme aastaga jõudnud juba ka uues vääringus hindadega harjuda. Kes aga veel aega vajab, saab ka täna enamikes poodides otse hinnasildilt vaadata nii krooni kui eurohinda, kuigi kauplused ei ole juba alates juulist kohustatud kahes vääringus hindu näitama.

Möödunud aasta jääb paratamatult meelde ka lõputute arutelude ja spekulatsioonidega euroala püsimise ja finantskriisi teemadel. Kuigi tänagi ei oska keegi arvata, millega närviline olukord ühel hetkel lõppeb, on tõenäoline, et stabiilsus finantskriisi osas saavutatakse — see ei juhtu aga üleöö. Tagajärjed nendele riikidele, kes üle oma võimete on elanud on kahtlemata tõsised, kuid paraku muud võimalust ei ole.

Aasta ei ole veel küll sugugi läbi, kuid sellest hoolimata võib Kaubanduskoja tänavustele tegemistele rahulolevalt tagasi vaadata. Aasta on olnud jätkuvalt kiire ja tegus. Erinevate, liikmetele suunatud projektide

ja tegevuste hulk, millest osa alles alustamisjärgus, on suurem ja mitmekesisem kui varem. Kõik see kokku lubab eeldada, et üha enam meie liikmeid saavad kaasatud vahetult Koja tegemistesse. Esmase ülevaate meie tegemistest saate alati nii Koja kodulehelt, Teatajast kui ka E-teatajast. Need infokanalid on meie jaoks kesksed ning kindlasti plaanime neid oma liikmete huvides veelgi edasi arendada. Ka siin on igasugune tagasiside ja ettepanekud teie poolt alati teretulnud. Kui näete, et kuskil võiks midagi olla teisiti või veelgi paremini, siis ärge hoidke seda arvamust enda teada. Uue aasta alguses on meil kavas viia läbi liikmete nõu rahuloluuring ja sedagi loomulikult selleks, et saada infot selle kohta, kuidas oma tegevusi veelgi rohkem liikmetele kasulikumas suunas arendada.

Soovin, et lähenev pühade ja aastavahetuse aeg oleks teile jätkuvalt tegus ja edukas, ning et sinna vahele mahuks ka selliseid päevi, kus tõised tegemised tahaplaanile jäävad ning on aega pisut enam lähedaste ja sõpradega aega veeta. Kaunist saabuvat jõuluaega ning kohtumiseni Teataja vahendusel juba uuel aastal! ■

Suhtlusest teiste riikide ettevõtjatega, kes Eestit juba rohkem teavad, on siiski alati jäänud kõlama arvamus, et eurot kasutusele võttes suutsime laiemalt tõestada, et riik toimib stabiilselt.

Sisukord

Juhtkiri	
Lähenev aastavahetus viib mõtted kokkuvõtetele	3
Seadusandlus	
Põhjendamiskohustusest viivise vähendamise nõude puhul	5
Uuest aastast on lähetusega seotud majutuskulud vabastatud erisoodustumaksust	6
Euroopa uudised	
Euroopa aps	7
Euroopa ettevõtjad on pigem ettevaatlikud ja loodavad ekspordile	10
Vastutustundlik ettevõtlus	
Ettevõtete heategevus — lihtsalt ilus või saaks ka kasulikumat?	12
Sotsiaalne ettevõtlus — nüüd läheb asjaks!	13
Hariduspoliitika	
Kes ise kutseõppeasutustega kompetentse töötaja koolitamisel koostööd ei tee, peab varsti minema välistöötajate jahile	14
Kaubanduskoda ei saa nõustuda kutsehariduse jätkuva alarahastamisega	15
Liikmeintervjuu	
85aastase ajalooga ettevõtte aitab luua traditsioone ja motiveerida töötajaid	16
Tagasivaade	
Võimaluste avamine järgmises Kesk-Aasia riigis	18
Majandusteemaline pärastlõuna Pärnus	19
Ettevõtjad said mitmekülgset infot Euroopa Liidu toetuste ja abiprogrammide kohta	20
Teated	22
Liikmelt liikmele	24
Riigihanketeated	25
Koostööpakkumised	25
Uued liikmed	26

Kalender

14. detsember	Turu-uuringute koostamise koolitus Jõhvis (vene keeles) Koja Jõhvi esinduses (Pargi 27, Jõhvi) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
15. detsember	Välismessikoolitus Jõhvis (vene keeles) Koja Jõhvi esinduses (Pargi 27, Jõhvi) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
15. detsember	Sihtturuseminar „Sihtturg — Moskva” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Priit Raamat • Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee
16. detsember	Seminar „Kuidas olla edukas Soome riigihangetel?” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Marju Naar • Tel: 604 0082 • E-post: marju.naar@koda.ee
5. jaanuar	Seminar „Muudatused keskmise töötasu ja puhkusetasu arvutamisel 2012. aastal” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
17. jaanuar	Seminar „Tulumaksu- ja käibemaksuseaduse muudatused, aktuaalsed probleemid ja lahendused” Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu) Koja Tartu esindus • Tel: 744 2196 • E-post: tartu@koda.ee
18. jaanuar	Seminar „Uued Raamatupidamise Toimkonna juhendid” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
24. jaanuar	Müügivõrgu loomise ja arendamise koolitus Võrus Mainori Kõrgkooli õppekeskuses (Kreutzvaldi 34, Võru) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
25. jaanuar	Turu-uuringute koostamise koolitus Võrus Mainori Kõrgkooli õppekeskuses (Kreutzvaldi 34, Võru) Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee
26. jaanuar	Välismessikoolitus Valgas Valga Maavalitsuses (Kesk 12, Valga) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
1. veebruar	Seminar „Uued Raamatupidamise Toimkonna juhendid” Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35, Pärnu) Koja Pärnu esindus • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

Mart Kägu
Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Põhjendamiskohustusest viivise vähendamise nõude puhul

Lepingulistes suhetes on viivise kohaldamine üks levinumatest õiguskaitsevahenditest, mida kohaldatakse juhul, kui kohustatud pool viivitab oma rahalise kohustuse täitmisega. Seadus näeb iseenesest ette viivise määra (VÕS § 113), kuid pooled võivad alati kokku leppida ka sellest erinevas määras (sh kõrgema määra kohaldamises).

Siinjuures ei saa tähelepanuta jätta, et seadus lubab kohustatud isikul nõuda ka viivise vähendamist. Seoses viimatiöelduga on ka Koja liikmed korduvalt uurinud, kellel lasub tõendamiskoormis viivise vähendamise nõude korral.

Vähendamise nõude põhjendatuse tõlgendamisel omab olulist rolli kohtupraktika. Allpool tulebki vaatluse alla viivise vähendamise küsimust käsitlev Riigikohtu lahend 3-2-1-87-10.

Faktilised asjaolud ja menetlus alamastme kohtutes

Asjaolud olid vastavas kaasuses lühidalt järgmised. AS B esitas 2008. a juunis OÜ H vastu hagi, mille kohaselt nõudis nende vahel sõlmitud müügilepingu rikkumise tõttu leppetrahvi ja viivise tasumist. Nimelt oli AS B esitanud lepingu rikkumisest tulenevalt leppetrahvi nõude juba 2008. a veebruaris ning AS B nõudiski viivist tasumata leppetrahvilt. Viivisemääraks olid pooled kokku leppinud 0,15% tasumata leppetrahvist päevas. OÜ H leidis, et nii leppetrahv kui ka viivis on liiga suured ning neid tuleb vähendada. Maakohus leidis, et kuivõrd leppetrahvi suurus on arvatud poolte vahel selgelt kokkulepitud reeglite

alusel ning OÜ H pole suutnud piisavalt põhjendada viivise ebamõistlikkust ning see ei ületa põhivõlga, siis tuleb AS B hagi rahuldada. Maakohus mõistis 6. aprilli 2009. a otsusega OÜ H-lt AS B kasuks välja leppetrahvi summas 163 152 krooni ning viivise summas 101 807 krooni 68 senti ajavahemiku eest 15.02.2008-6.04.2009. Kuivõrd kohtuotsus jõustub hetkest, kui seda ei saa enam vaidlustada muul viisil kui teistmisenetluses, siis mõistis maakohus alates 7. aprillist 2009 (st pärast maakohtu otsuse tegemist) OÜ-le H viivise tasumise kohustuse 0,15% tasumata leppetrahvist päevas. Maakohtu otsus kaevati edasi ka ringkonnakohtusse, kuid viimane jättis maakohtu otsuse muutmata.

Vaidluse lahendamine Riigikohtus

Vaidlus jõudis lõpuks Riigikohtusse, kes tühistas maa- ja ringkonnakohtu otsused osaliselt viivise väljamõistmise osas. Riigikohtus tegi tühistatud osas ka uue otsuse. Riigikohtus juhtis tähelepanu sellele, et väljamõistetav viivis ületas lõpuks siiski põhivõlga (leppetrahvi) antud juhul, kuivõrd viivise arvestamine jätkus ja see suurenes iga päev 0,15% pärast maakohtu otsuse tegemist.

Tuginedes oma varasemale praktikale (vt 3-2-1-66-05) selgitas Riigikohtus, et võlausaldajal (AS B) tuleb põhivõlast suuremat viivisenõuet rahalise kohustuse täitmisega viivitamisel põhjendada, kui võlgnik nõuab viivise vähendamist ja viivist on arvestatud rohkem kui seadusjärgses suuruses (antud juhul kohaldati seaduses sätestatud kõrgemat viivise määra). Sel juhul peab võlausaldaja tõendama suurema kahju olemasolu, st näitama, et tal tekkis leppetrahvist suurem kahju. Olukorras, kus eeltoodud asjaolud pole täheldatavad, peab võlgnik tooma esile asjaolud, mis annaksid alust viivist vähendada (vt ka Riigikohtu lahendit 3-2-1-24-11).

Riigikohtus asuski lõpuks seisukohale, et kuna AS B ei esitanud tõendeid, et tal tekkis leppetrahvist suurem kahju, tuleb vähendada OÜ H-lt väljamõistetud viivist leppetrahvi suuruseni. Seega mõisteti OÜ-lt H lõpuks välja leppetrahv summas 163 152 krooni ja viivis samuti summas 163 152 krooni.

Viivise vähendamise nõude puhul peab kindlasti silmas pidama seda, et kohus ei saa seda teha omal algatusel, vaid üksnes võlgniku taotlusel (vt nt Riigikohtu lahendeid 3-2-1-24-11 ja 3-2-1-128-07). ■

Tuginedes oma varasemale praktikale selgitas Riigikohtus, et võlausaldajal tuleb põhivõlast suuremat viivisenõuet rahalise kohustuse täitmisega viivitamisel põhjendada, kui võlgnik nõuab viivise vähendamist ja viivist on arvestatud rohkem kui seadusjärgses suuruses.

Marko Udras
Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Uuest aastast on lähetusega seotud majutuskulud vabastatud erisoodustusmaksust

Riigikogu on võtnud vastu maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse, millega muuhulgas kaotatakse teenistus-, töö- või ametilähetusega seotud majutuskulu maksuvaba piirmäär. Maksukorralduse seaduse kõige olulisemaks muudatuseks on rahvusvahelise ametiabi reeglite täpsustamine.

Majutuskulude vabastamine erisoodustusmaksust

Tulumaksuseaduse kohaselt on avaliku teenistuja, töötaja ning juriidilise isiku juht- või kontrollorgani liikme lähetusega seotud majutuskulude maksuvaba piirmäär Eesti-sisese lähetuse korral 77 eurot ning välislähetuse korral 128 eurot päevas. Nimetatud piirmäärased ületav osa maksustatakse erisoodustusmaksuga.

Alates 1. jaanuarist 2012 kaotatakse lähetusega seotud majutuskulude maksuvaba piirmäär. See tähendab, et majutuskulu loetakse ettevõtlusega seotud kuluks sõltumata selle suurusest ning järelikult ei maksustata neid kulusid enam erisoodustusmaksuga.

Majutuskulude piirmäära kaotamise peamiseks põhjuseks on seaduse koostajate sõnul asjaolu, et piirmäärad on kehtinud muutumatuna alates 2003. aastast, kuid Eurostati andmetel on EL27 majutuse hinnad tõusnud võrreldes 2003. aastaga 15%. Seega ei vasta kehtivad piirmäärad enam majutusturu olukorrale ning ettevõtjad on sunnitud piirmäära ületavatelt majutuskuludelt maksuma ebaõiglaselt tulu- ja sotsiaalmaksu.

Majutuskulude vabastamisele erisoodustusmaksust on kaasa aidanud ka Kaubanduskoda. Selle aasta aprillis tegime Rahandusministeeriumile ettepaneku kaotada nii riigisisese kui ka välislähetuse puhul vastavad maksuvabad piirmäärad. Väljendasime arvamust, et lähetusega seotud kulud sh majutuskulu on otseselt seotud ettevõtlusega, mistõttu ei peaks seda käsitlema erisoodustusena. Ettevõtjal peab olema õigus ise otsustada, kui suured majutuskulud on ta nõus ettevõtluse teostamiseks tasuma. On väga ebatõenäoline, et mõni ettevõtja tahab kinni maksta põhjendamatult suuri majutuskulusid.

Seadusemuudatuse mõju on ettevõtjatele igal juhul positiivne. Seletuskirja kohaselt väheneb seoses majutuskulude piirmäära kaotamisega ettevõtjate tulumaksukohustus 2012. aastal kuni 0,5 miljonit eurot ning sotsiaalmaksukohustus 0,8 miljonit eurot. Piirmäära kaotamise positiivseks mõjaks ei ole ainult maksukohustuse, vaid ka halduskoormuse vähenemine.

Muudatused maksukorralduse seaduses

Kõige tähtsamad muudatused maksukorralduse seaduses on seotud

uue peatüki („Rahvusvaheline ametiabi“) lisandumisega, mis reguleerib ametiabi taotlemist ja osutamist. Sellega võetakse Eesti õigusesse üle ELi direktiiv vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (2010/24/EL) ja ELi direktiiv maksustamisalase halduskoostöö kohta (2011/16/EL).

Seletuskirja kohaselt on muudatuste tegemise eesmärgiks liikmesriikide vahelise maksualase halduskoostöö tõhustamine ning liikmesriikide vahelise maksude sissenõudmise menetluse lihtsustamine ja ühtlustamine. Selleks uuendatakse Maksu- ja Tolliameti ning välisriigi pädeva asutuse vahelist teabe vahetamise ning rahvusvahelise ametiabi kulude hüvitamise regulatsiooni, täpsustatakse, millist liiki nõuete sissenõudmist saab maksuhaldur teistelt riikidelt taotleda ning millal võib välisriigi ametnikku kaasata menetlusse.

Samuti täpsustatakse, millistele riikidele võib maksuhaldur ametiabi osutada ning millistelt riikidelt ametiabi taotleda. Alates 1. jaanuarist 2012 on õigus ametiabi osutada Euroopa Liitu kuuluvatele riikidele ning riikidele, kellega Eestil kehtib vastavasisuline välisleping. Väljaspool Euroopa Liitu on maksuhalduril

õigus ametiabi osutada veel 20 riigile — näiteks USA-le, Hiinale, Ukrainale, Valgevenele. Ametiabi ei saa taotleda ega osutada Venemaale, sest Eesti ja Venemaa ei ole sõlminud topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingut.

Lisaks rahvusvahelise ametiabi valdkonnale täpsustatakse maksukorralduse seaduses veel teisigi sätteid. Näiteks antakse nii maksukohustuslasele kui ka maksuhaldurile õigus esitada määruskaebus kohtu määruse peale, millega lubatakse sooritada teatud täitetoimingut (näiteks taotleda kinnisasja käsutamise keelumärke kandmist kinnistusraamatusse).

Kõik eelmainitud muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2012. aastal. ■

Seaduse ja seletuskirjaga saab põhjalikumalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee.

Reet Teder
Kaubanduskoja esindaja
EMSKs

Euroopa aps

Algatuseks olgu öeldud, et aps puudutab ühte valdkonda — merendust, veel täpsemalt — ühte rahvusvahelist konventsiooni, mis reguleerib meremeeste väljaõpet.

Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise (STCW) konventsiooni võttis 1978. aastal vastu Rahvusvaheline Mereorganisatsioon ning selles käsitletakse peamiselt ohvitseride väljaõppe nõudeid. STCW konventsiooni muudeti esmalt 1995. aastal, uuesti aga 2010. aastal. Viimast tuntakse Manila muudatuste nime all. Need, st STCW konventsiooni Manila muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2012. Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni STCW konventsioon on üks neljast juhtivast ülemaailmsest merenduskonventsioonist. Ülejäänud kolm on rahvusvaheline konventsioon inimeste ohutusest merel (SOLAS), rahvusvaheline konventsioon merereostuse vältimiseks laevadelt (MARPOL) ja mere-töönormide konventsioon (MLC).

Niisiis, 2012. aastast kehtivad meremeeste väljaõppele oskuste, kutse-õuete, ohutuse ja diplomeerimise osas uued nõuded tulenevalt STCW konventsioonis tehtud Manila muudatuste jõustumisest.

ELis reguleerib meremeeste väljaõppe valdkonda direktiiv 2008/106/EÜ meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta. Praegu ollakse viimas seda direktiivi kooskõlla Manila muudatusega. ELi liikmes-

riikide jaoks on direktiivi ettepaneku vastuvõtmine äärmiselt oluline, sest ka ELi liikmesriigid on konventsioonile alla kirjutanud. Liikmesriikide jaoks on oluline, et rahvusvaheline ja ELi õigus oleksid omavahel kooskõlas. Direktiivi 2008/106/EÜ muutval direktiivi eelnõul on kaks eesmärki. Üks eesmärk on ühtlustada ELi õigus rahvusvaheliste eeskirjadega, võttes sellesse üle Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni STCW konventsiooni 2010. aastal Manila konverentsil tehtud muudatused. Teine eesmärk on sätestada ELi liikmesriikide jaoks nõuded kutsetunnistusi puudutava teabe edastamiseks ning pikendada kolmandate riikide haridussüsteemide tunnustamise perioodi. Uued rahvusvahelised nõuded kohalduvad 1. jaanuarist 2012. ELi direktiivi jõustumise tähtajaks pakutaks 31. detsember 2012. Lõplik eesmärk on tagada ajakohastatud STCW konventsiooni ühtne kohaldamine ELi liikmesriikides, samuti tagada, et ELi lipu all sõitvatel laevadel töötavatel meremeestel, kellel on kolmanda riigi väljastatud kutsetunnistus, oleks asjakohane väljaõpe. Kõnealused muudatused toovad kaasa kõrgemad nõuded järgmistes valdkondades: tervise- ja töökõlblikkuse nõuded, nõuded seoses alkoholi kuritarvitamisega, uued nõuded vanemmadraste ja elektrimeha-

nikute diplomeerimisel, turvalisusega seonduv väljaõpe kõigile meremeestele ning tunnistuste liikide selgitamine ja lihtsustamine. Direktiivi eelnõu sisaldab parandusi menetluste

Muudatused toovad kaasa kõrgemad nõuded järgmistes valdkondades: tervise- ja töökõlblikkus; alkoholi kuritarvitamine; vanemmadraste ja elektrimehaanikute diplomeerimine; turvalisusega seonduv väljaõpe kõigile meremeestele ning tunnistuste liikide selgitamine.

osas (nt komiteemenetlus ja kolmandate riikide koolide tunnustamine) ning nõuet, et liikmesriigid peavad esitama statistikat meremeeste väljaõppe kohta.

Viivituse tõttu direktiivi vastuvõtmisel tekib õiguslik paradoks, st konflikt STCW konventsiooni Manila kokkuleppe ja läbivaadatud STCW direktiivi vahel, eriti seoses jõustumise kuupäevaga. Liikmesriigid leiavad end

1. jaanuaril 2012 olukorrast, kus nad kas ei täida oma rahvusvahelisi kohustusi või, konventsiooni ratifitseerimise korral, ei täida nad kehtivat STCW direktiivi. Tõenäoliselt ootavad liikmesriigid enne Manila kokkuleppe ratifitseerimist ära direktiivi lõppversiooni. Seni jätkavad ELi lipu all sõitvad laevad kaubavahetust kolmandate riikidega, kes võivad juba olla ratifitseerinud Manila kokkuleppe. See võib tekitada ELi lipu all sõitvatele laevadele tõsise probleemi, kuna ELi lipuriigid ei järgiks veel Manila kokkuleppe reegleid

Sellele õiguslikule konfliktile juhib Euroopa Komisjoni tähelepanu ka EMSK (Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee). Eriti asjaolule, et väljaspool ELi võib järgmise aasta algupoolel EL riikide lipu all sõitvatel laevadel tekkida probleeme sadamariigi kontrolliga seoses meremeeste uue tööajaga ning et ELi meremeestel puudub esialgu STCW 2010 konventsioonile vastav tunnistus. Arutelul on küll Euroopa Komisjoni esindaja kinnitanud, et probleemide tekkimine on väga ebatõenäoline. Praeguse seisuga ei ole liikmesriikidel suurt muud teha, kui see teadmiseks võtta. Loodame ka meie, et Eesti ettevõtetele see konventsiooni ja direktiivi muudatuste erinev jõustumisaeg probleeme ei tekitata. ■

Euroopa uudised

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete konkurentsivõime edendamiseks eraldatakse 2,5 miljardit eurot

Ettevõtete ja VKEde konkurentsivõime programmi COSME kaudu eraldatakse 2,5 miljoni eurot ettevõtete ja VKEde toetuseks.

Aastatel 2014–2020 kasutatakse raha ettevõtetele kergema juurdepääsu rajamiseks oma äri rahastamiseks vajalikele vahenditele. Samuti antakse toetust kodanikele, kes soovivad hakata füüsilisest isikust ettevõtjaks, ning liikmesriikide ametivõimudele, kes saavad tugeta töhulsa poliitikareformi väljatöötamiseks ja rakendamiseks.

Programmist antakse eeldatavasti igal aastal toetust 39 000 firmale, aidates neil luua või hoida 29 500 töökohta ning tuua aastas välja 900 uut äritoodet, -teenust või -protsessi. Ettevõtjate jaoks, eriti nende jaoks, kes soovivad käivitada piiriülest tegevust, lihtsustub krediidi kättesaadavus ning oodatavalt lisandub 3,5 miljardit eurot täiendavaid laene ja investeringuid Euroopa ettevõtetele.

Programmi rakendamise eelarve on 2,5 miljardit eurot, millest 1,4 miljardit eraldatakse rahastamisvahendite. Ülejäänud kulutatakse ettevõtlusvõrgustiku Enterprise Europe, rahvusvahelise tööstuskoostöö ja ettevõtlushariduse rahastamiseks.

Euroopa Komisjon soovib toetada kultuuri- ja loomesektorite tegevust

Euroopa Komisjon avalikustas uue programmi „Loov Euroopa“, millega suurendatakse ELi makstavaid toetusi kultuurivaldkonnale. Programmi kaudu hakkavad toetust saama tuhanded inimesed, kelle töö on seotud kino, televisiooni, kultuuri, muusika, näitekunsti, kultuuripärandi ja muude selliste valdkondadega.

Programmi eelarveks aastatel 2014–2020 on kavandatud 1,8 miljardit eurot ning see peaks süstima vajalikku energiat kultuuri- ja loomemajandusse. Uue programmiga eraldatakse seni MEDIA programmi alla kuulunud kino- ja audiovisuaalsektori toetuseks enam kui 900 miljoni eurot ning kultuuri toetuseks peaaegu 500 miljoni eurot. Ühtlasi tegi komisjon ettepaneku eraldada enam kui 210 miljoni eurot uue finantstagatistrahastu jaoks, mis võimaldaks väikestel ettevõtjatel saada enda kasutusse kuni 1 miljardi euro väärtuses pangalaene, ning ligikaudu 60 miljoni eurot, et toetada poliitikakoostööd ja uuenduslikku lähenemist publiku kujundamisele ja uutele ärimudelitele.

Lisateave on leitav aadressil http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/11/819&format=HTML&age_d=0&language=EN&guiLanguage=en ja <http://ec.europa.eu/culture/creative-europe>

Avati Euroopa Liidu sisserändeportaal

Euroopa Komisjoni siseasjade volinik Cecilia Malmström käivitas ELi sisserändeportali — veebisaidi, kus ELi elama asumisest huvitatud kolmandate riikide kodanikud võivad leida praktilist teavet.

Portaal ec.europa.eu/immigration on suunatud ka neile rändajatele, kes juba elavad ELis ja sooviksid kolida teise liikmesriiki. Portaal pakub konkreetset teavet kõigi 27 liikmesriigi sisserändemenetluste kohta iga sisserändajate kategooria jaoks.

Volinik Malmström ütles: „Paljud inimesed, kes soovivad asuda elama Euroopa Liitu, ei tea, millised võimalused on olemas, kuidas taotleda elamisluba või millised riskid kaasnevad ebaseadusliku rändega. Ka juba ELis viibivad sisserändajad ei ole alati oma õigustest teadlikud. Me peame pakkuma nende sageli keerukate menetluste kohta usaldusväärset ja kergesti kättesaadavat teavet.“

ELi sisserändeportaal on ajakohase ja praktilise teabe allikas ELi ja liikmesriikide sisserändemenetluste ja -poliitika kohta. Töötajad, teadlased, üliõpilased ja juba ELis elavate pereliikmetega ühineda soovijad leiavad portaalist teavet liikmesriikide kohta, kuhu nad soovivad elama asuda. Portaal on ka otselinke liikmesriikides sisserändega tegelevate ametiasutuste veebisaitidele. Kasutajad leiavad ka selget teavet oma õiguste ning selle kohta, kas nad vajavad ELi pääsemiseks viisat.

Uuendatakse Euroopa Liidus keelatud lennuettevõtjate nimekirja

Euroopa Komisjon võttis vastu Euroopa Liidus keelatud lennuettevõtjate kaheksateistkümnenda ajakohastatud nimekirja.

Tihe ja aktiivne koostöö kahe riigi, Albaania ja Venemaa Föderatsiooni lennuametitega on viinud selleni, et mõlemad riigid on võtnud rangeid meetmeid, et kontrollida ja piirata ELi lendavate Albaania ja Venemaa Föderatsiooni lennuettevõtjate ohusriske. Seepärast ei olnud komisjonil vaja Albaanias ja Venemaa Föderatsioonis litsentsitud lennuettevõtjate suhtes meetmeid kohaldada. Uus nimekiri asendab aprillis 2011 koostatud nimekirja.

Nimekiri on juba kättesaadav komisjoni kodulehel http://ec.europa.eu/transport/air-ban/list_en.htm

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse tööpakkumine

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus Cedefop otsib direktorit. Avalduste esitamise tähtaeg on 9. jaanuar 2012.

Pakkumine on kättesaadav kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes aadressil <http://www.cedefop.europa.eu/EN/working-with-us/job-vacancies/18945.aspx>

Mänguasjade ostmisel pööra tähelepanu nende ohutusele

Alates 2011. aasta juulist peavad ELis müüdadavad mänguasjad täitma maailma kõige rangemaid ohutuseeskirju. Euroopa Komisjon on alustanud mänguasjade ohutuse kampaaniat, millega soovitakse laiemalt tutvustada mänguasjade ohutuse teematikat.

Mänguasja ohutus ei sõltu ainult mänguasjast endast, vaid ka selle kasutamisest ja lapse vanusest. Kuidas teha lapsevanemana kindlaks, kas mänguasi on lapse jaoks ohutu või mitte?

Et anda head nõu, käivitas Euroopa Komisjoni asepresident Antonio Tajani Euroopa mänguasjade ohutuse kampaania, millega kavatsetakse näidata, kuidas leida ohutuid mänguasju ja kuidas neid ohutult kasutada. Üle Euroopa näidatakse telejaamade eetris ohutust propageerivat videoklippi.

Mänguasjade ostmisel tasub meele pidada, et igal mänguasjal peab olema CE-märgis, mis tõendab, et lelu vastab Euroopa Liidu ohutuseeskirjadele. Alla 3-aastaste laste puhul on oluline jälgida, et mänguasjal ei oleks väikeseid lahitud osi, sest väikesed lapsed panevad sageli asju suhu ning võivad seetõttu lämbuda. Samuti tuleb tõsiselt võtta kõiki pakendil olevaid hoiatusi ja kasutusjuhendeid ning soetada mänguasjad usaldusväärsest kauplusest või veebipoest.

Link video ja postkaartide juurde on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/tst-campaign/index_en.htm

Uued sammud Galileo satelliitnavigatsiooni edendamisel

Euroopa Komisjon tegi ettepaneku eraldada Euroopa satelliitnavigatsiooni taristu valmimiseks ja süsteemide tööle rakendamiseks vahemikus 2014-2020 seitse miljardit eurot.

Ettepanek puudutab satelliitnavigatsiooniprogramme Galileo ja EGNOS (GPS-signaali tugevdamine). Eelarvest rahastatakse näiteks kosmose- ja maapealsete taristute tööd, vajalikke täiendus- ning asendustegevusi, sertifitseerimismenetlusi ja eelkõige teenuste osutamist. Ettepaneku kohaselt jääb EL endiselt süsteemide omanikuks. Seepärast tuleks programmide kasutamise haldamine delegeerida Euroopa GNSSi Agentuurile, samas kui programmide kasutuselevõtmise juhtimine tuleks delegeerida Euroopa Kosmoseagentuurile.

Galileo on Euroopa Liidu programm Euroopa tsiviilkontrolli all oleva ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi väljatöötamiseks. Galileo võimaldab kasutajail määrata oma täpne asukoht ajas ja ruumis, nagu GPSi abilgi, kuid suurema täpsuse ja usaldusväärsusega.

EGNOS on Euroopa Geostatsionaarne Navigatsioonilisüsteem.

Juba alates 2009. aasta 1. oktoobrist saab Euroopas kasutada Euroopa Geostatsionaarse Navigatsioonilisüsteemi EGNOS edastatavaid täpsemaid GPS-signaale. EGNOS koosneb kolmest satelliidist ja rohkem kui 40 maapealsest jaamast ning see toimib USA GPS-süsteemi laiendusena ohutuse seisukohast oluliste rakenduste jaoks lennunduses ja laevanduses.

Lisateave Galileo kohta on kättesaadav aadressil http://ec.europa.eu/enterprise/policies/satnav/galileo/index_en.htm

Euroblogi: Robin Hoodi ehk rahanduse tasakaalustamise maks

Heiki Linnamägi kirjutab Euroblogis finantstehingute maksust. Euroopa Komisjon pakkus septembri lõpus välja, et kogu Euroopas võiks alates aastast 2014 koguda finantstehingutelt maksu ning juba ammu enne komisjoni ettepanekut on sarnaseid ideid kutsunud Robin Hoodi maksuks. Lennukas nimi tuleneb sellest, et finantstehingute maksu toetajate idee meenutab Robin Hoodi, kes võttis rikkastelt ja andis vaestele. Euroopa Komisjon ametlikult Robin Hoodi maksust ei räägi ega pea end tema ideede kehastajaks tänapäeval.

Loe edasi aadressil <http://blogs.ec.europa.eu/estonia/heiki-linnamagi-robin-hoodi-voi-rahanduse-tasakaalustamise-maks>

Tarbijakaebuste lahendamine Euroopa Liidus muutub lihtsamaks

Euroopa Komisjon avaldas täna seadusandlike ettepanekute paketi tagamaks, et kõik ELi tarbijad saaksid lahendada oma probleeme kohustusse minemata, olenemata toote või teenuse liigist ning sellest, millises liikmesriigis need on ostetud.

Tarbijaile, kes teevad veebi kaudu oste teises ELi riigis, soovib komisjon luua kogu ELi hõlmava ühtse veebiplatvormi, mis võimaldab lahendada lepingulisi vaidlusi täielikult veebipõhiselt 30 päeva jooksul. Praegu on ELis vaidluste kohtuväline lahendamine võimalik vaid mõnes äri sektoris või üksikutes valdkondades.

Vaidluste kohtuväline lahendamine on tarbijate jaoks kiirem ja odavam kui kohtumenetlused. Kui kõikjal ELis oleks võimalik vaidlusi kohtuväliselt lahendada, säästaksid tarbijad ligikaudu 22,5 miljardit eurot aastas.

Kavandatavate õigusaktidega tagatakse selliste kvaliteetsete kohtuvälisete üksuste olemasolu, kes tegelevad lepinguvaidlustega tarbija ja ettevõtte vahel. Ettepaneku kohaselt peavad need üksused täitma kindlaid kvaliteedikriteeriume ning lahendama kohtuvälise vaidluse 90 päeva jooksul. Ettevõtted peavad tarbijaid sellise üksuse olemasolust teavitama ning selleks, et tarbijad saaksid oma kaebused mugavalt esitada, luuakse veebipõhine vaidluste lahendamise platvorm.

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut loob rohkem innovatsioonikeskusi

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT) annab oma parima, et edendada ELis uuen- dustegevust ja ettevõtlust, luues ajavahemikul 2014–2020 kuus uut piiriülest innovatsioonikeskust ehk teadmis- ja innovaatiikogukonda (TIK).

Euroopa Komisjon eraldas oma järgmise finantsraamistiku eelarvest 2,8 miljardit eurot EIT laiendamiseks ja olemasolevate TIKide (tegutsevad kliimamuutuste, säästva energia ning info- ja kommunikatsioonihiskonna valdkonnas) arengu laiendamiseks ja kindlustamiseks.

EIT toob kokku tipptasemel kõrgharidusasutused, uurimiskeskused ja ettevõtted, et lahendada peamisi ühiskondlikke probleeme innovatiivsel viisil. See täiendab muid Euroopa haridus- ja teadusalgatusi ning on teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi Horisont 2020 keskne element. Komisjonil on kavas TIKid luua kahes etapis, millest esimene algab 2014. aastal ja teine 2018. aastal. ■

Koidu Mölderson
Politiikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Eesti ettevõtjad on pigem negatiivselt meelestatud just 2012. aasta üldise majanduskeskkonna osas ja Eesti-sisesele müügile mõeldes ning keskmiselt positiivsemalt töajõu säilitamisel.

Pikemalt saab küsitluse aruannet lugeda Eurochambresi kodulehelt, kust leiab ingliskeelse kokkuvõtte: www.eurochambres.eu/content/default.asp?PageID=1&DocID=3829. Eestis läbiviidud küsitlusega on võimalik tutvuda Kojas kodulehel: www.koda.ee/seadusandlus-euroopa-majanduskusitluse-tulemused-ettevotjad-naevad-jargmist-aastat-pigem-stabiilsena.

Euroopa ettevõtjad on pigem ettevaatlikud ja loodavad ekspordile

Euroopa Kodade Assotsiatsioon (Eurochambres) algatas 19 aastat tagasi Euroopa ettevõtjate seas üldist laadi majandusküsitluse ettevõtete käibe, müügi, ekspordi, tööjõu, investeringute ja üldise majanduskeskkonna kohta. Tänavuaastases küsitluses osales üle Euroopa ligikaudu 70 000 ettevõtet, sealhulgas esitasid oma seisukohad ja prognoosid ka rohkem kui 300 Eesti ettevõtjat.

Ettevõtjad käibe ootuse osas positiivsed

Viimaste kuude tormilised sündmused mitmel pool Euroopas on kahtlemata mõjutanud ettevõtete kindlustunnet tuleviku suhtes, mis avaldub ka küsitluste tulemustes ning ettevõtjad on 2012. aastasse vaadates ettevaatlikud, et vältida uuesti näppude kõrvetada saamist. Nõnda prognoosivad ettevõtjad üldist majanduskeskkonda algavaks aastaks kõige ettevaatlikumalt, mis küll jääb märksa positiivsemaks kui oli prognoosid 2009. aastal. Vaatamata aga peaaegu nullilähedasele üldise majanduskeskkonna prognoosile, on ettevõtted käibe ootuse osas positiivse poole peal, samas jääb loodetav ikkagi kaugele 2007. ja 2008. aastateks prognoositust ning on võrreldav 2009. aasta prognoosidega. Investeringute ja tööjõu osas on

Euroopa ettevõtjad võrdselt ettevaatlikud ning suurt liikumist positiivses suunas ei näe. Suureks edasiivaks jõuks ettevõtluses peetakse aga ekspordi, mis küll ei ületa käesoleva aasta näitajaid aga 2009. aasta eksporditulu jätab kenasti seljataha.

Eesti ettevõtted majanduskeskkonna paranemise suhtes pessimistlikud

Vaadates küsitluse tulemusi riikide kaupa, siis kõige optimistlikumalt meelestatuks võib pidada Bulgaaria, Rootsi, Türgi ning Rumeenia ettevõtjaid, kes pigem ootavad üldise majanduskeskkonna paranemist — võrdluseks Eesti ettevõtetest vaid 24% usuvad majanduskeskkonna paranemist ning 56% vastanutest loodavad majanduskeskkonna püsimist samal tasemel kui käesoleval aastal. Väga negatiivsete tulevikuvaadetele on Kreeka, samuti ka Portugali ja Hispaania ettevõtjad, samas üllatuslikult näevad ka Taani ja Austria ettevõtjad tulevikku pigem mustades värvides.

Tuleva aasta käibeprognoosid on kõige mustemates värvides taas kord Kreekal, lisaks ka Ungaril, Küprosel ning ka Tšehhi ja Sloveenia ettevõtjatel. Ettevaatlikult optimistlikud on Horvaatia, Prantsus-

maa, Suurbritannia ning keskmisest optimistlikumad Poola, Türgi, Bulgaaria, Belgia ning ka Eesti ettevõtjad.

Vaadates käesoleva küsimustiku tulemusi, loodavad Euroopa ettevõtjad suuresti ekspordile — seda ennekõike Bulgaarias, Portugalis, Türgis ja Kreekas. 2012. aastaks prognoosivad vähest ekspordi aga Suurbritannia, Küpros, Horvaatia ning hoopiski ekspordi langust Ungari ja Tšehhi ettevõtjad. Kui ekspordikasvu loodavad pea kõik ettevõtjad, siis kaupade-teenuste riigi-

sisene tarbimine jääb aga 2012. aastal ettevõtjate arvates väga tagasihoidlikuks ning pea pooled vastanud riikidest pelgavad müügi vähenemist siseturul.

Prognoosid töäjou osas ettevaatlikud

Sarnaselt siseturumüügiga on ettevõtjate ennustused pigem ettevaatlikud ka töäjou palkamisel — töötajate vähenemist 2012. aastal prognoosivad lisaks Vahemere-äärsetele riikidele ka Tšehhi, Hollandi ja Taani. Töäjou hoidmise osas on Euroopa

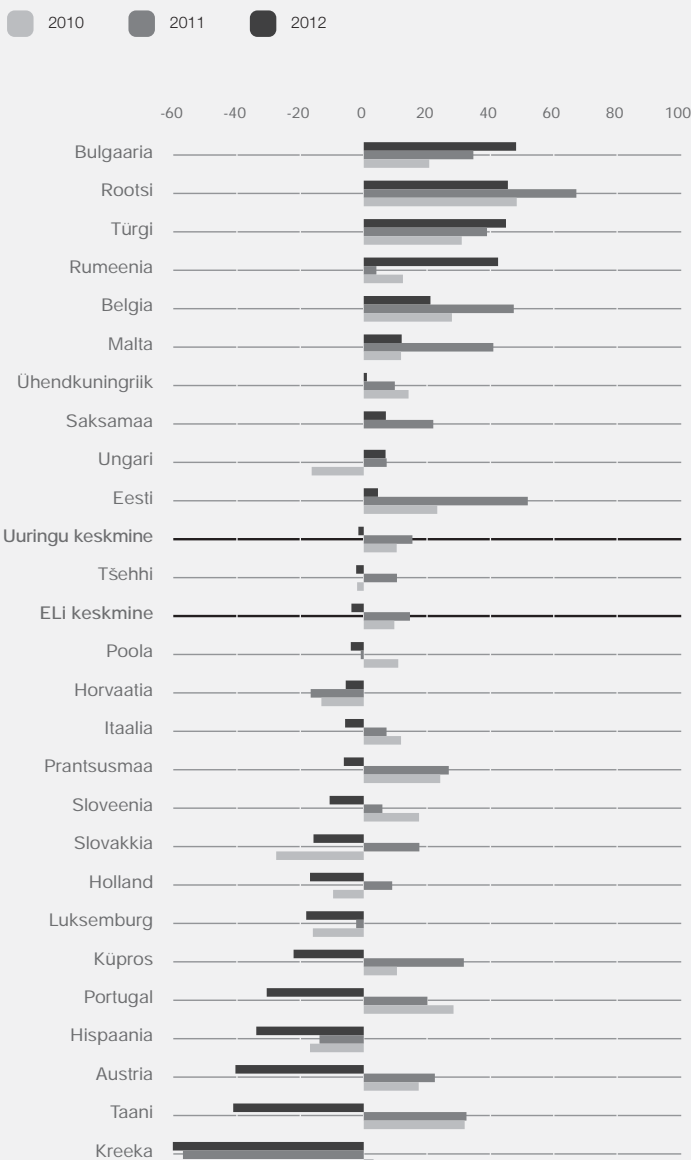
keskmine küll positiivse poole peal, kuid 12 riigi ettevõtjad peavad pigem võimalikuks, et tuleval aastal tuleb töötajaskonda vähendada. Kõige positiivsema tulemuse annavad ennekõike Türgi ettevõtjad, kuid ka Bulgaaria, Eesti ja Poola ettevõtjad.

Kogu küsitluses vaatavad kõige positiivsemalt tulevikku Türgi ettevõtjad ja seda kõigis valdkondades nii käibe, töötajate, müügi kui ka investeeringute osas. Eesti ettevõtjad on pigem negatiivselt meelestatud just 2012. aasta üldise majanduskesk-

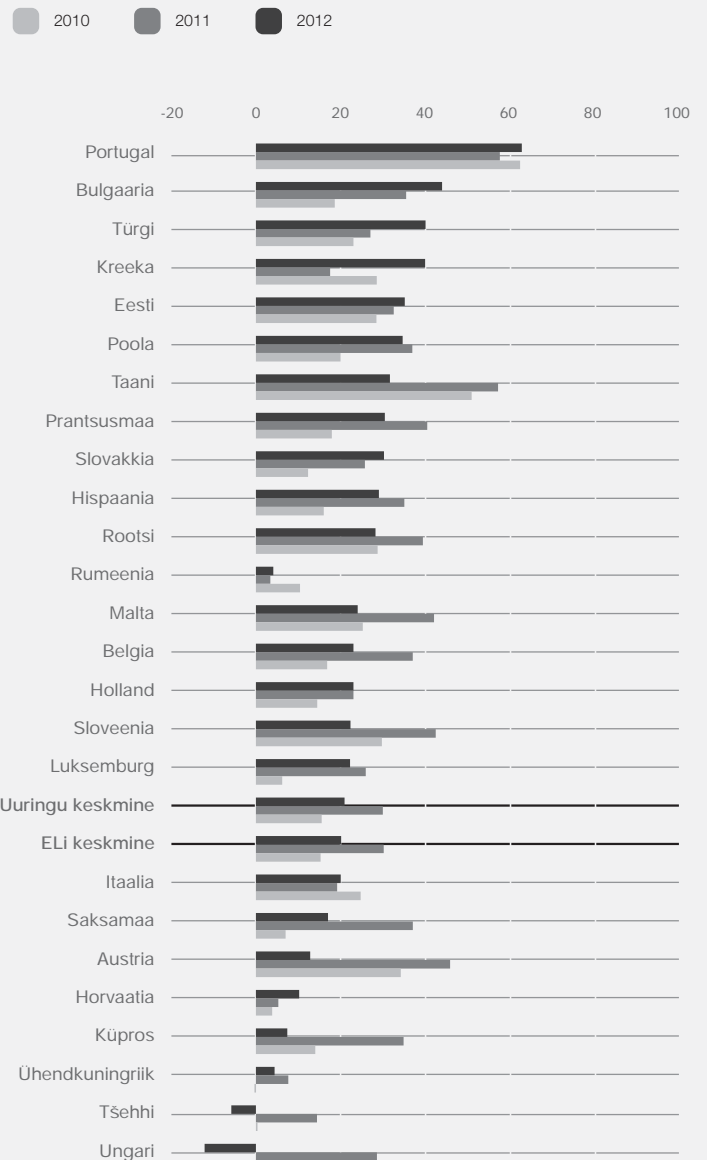
konna osas ja Eesti-sisesele müügile mõeldes ning keskmiselt positiivsemalt töäjou säilitamisel. Kõige mustemates värvides näevad tulevikku ettearvatult Kreeka ettevõtjad ja kogu nende lootus näib olevat ehitatud üles ekspordile.

Eurotsooni ja mitte-eurotsooni võrdluses on üldine kindlustunne majanduskeskkonnas oluliselt kehvem just eurotsooni riikides, samuti on ka väiksem lootus käibe suurenemisele, siseriikliku müügi suurenemisele ning ka töötajaskonna suurendamisele. ■

Ettevõtete kindlustunde ootused aastaks 2012 võrdluses aastatega 2011 ja 2010 (protsentides)

Ekspordimüügi ootused aastaks 2012 võrdluses aastatega 2011 ja 2010 (protsentides)

Marko Siller
Vastutustundliku
Ettevõtluse Foorum

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostab Eesti vastutustundliku ettevõtluse tegevuskava alates 2012. aastast. Ettevõtjate arvamuse saamiseks on koostatud küsimustik, millele saab vastata Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee/kasulik-info. Ootame aktiivset osavõttu!

Ettevõtete heategevus — lihtsalt ilus või saaks ka kasulikumalt?

Kõige levinum aeg heategevuseks on teadagi detsember ja jõulud. Igal aastal otsustavad paljud eraisikud ja ettevõtted just siis, et on õige aeg kellelegi head teha — anda ära asju, annetada raha, korraldada kogumiskampania, minna külla.

Me tajume, et iga aastaga pikeneb nimekiri ettevõtetest, kes on mõistnud vajadust võtta vastutus — vabatahtlikult, mitte ainult kulukate lisategevuste näol, vaid igapäevase juhtimisfilosoofia osana. Ja suur osa neist uutmoodi (võib veel öelda küll nii) mõtleivatest ettevõtetest on kinnitanud, et näevad või juba tunnevad sel kõigil ka majanduslikku kasu.

Heategijad peavad sellist käitumist enda hoolivuse näitamiseks. Ka ettevõtete seas on levinud arusaam, et kellegi rahaline toetamine ja abivajajatele annetamine tähendavad vastutustundlikku käitumist. Raske on sellele päris lõpuni vastu vaielda, ent kindlasti on see vaid mündi üks pool.

Ettevõtete vastutustundlik tegutsemine saab olla märksa regulaarsem ja pidevam ning lisaks rahalise panusele ettevõtte töötajaid ka sisuliselt kaasav. Kui need kaks punkti on täidetud, tõuseb sellest suurem tulu nii heateo saanutele kui ka teinud ettevõttele.

Veelgi enam — firmade kogukondliku suunitlusega projektid on vaid osa sellest, kuidas iga ettevõtte võiks oma ühiskondliku vastutuse läbi mõelda. Terviklik lähenemine ettevõtte vastutustundlikkusele võtab lisaks arvesse ka looduskeskkonna, töö- ja turukeskkonnaga seotud tegevusi.

Milleks üldse rabeleda?

Ühelt poolt on ettevõtetel võimekus oluliste ühiskondlike kitsaskohtade lahendamiseks. Võtame näiteks ettevõtteid, kes on koondunud Noored Kooli või Terve Eesti SA taha vastavalt meie hariduse ja inimeste tervise

edendamiseks. Kodanikena tahame ju, et meil neid probleeme ei oleks.

Teiseks on vastutustundlik tegutsemine pikas perspektiivis kasu(m)lik. Säästlikust tehnoloogiast tulenevad väiksemad kulud ning end väärtuslikuna tundvate töötajate vähenevoolavus on ilmselt selgelt tajutavad kasud. Üldine parem maine, eelkõige välisurgude vallutamisel, tulevad meelde pigem teises järjekorras.

Ja kolmandaks, olgem ausad, igasuguse ettevõtlusega kaasneb mõju ümbritseva(te)le. Üha rohkem ootavad tarbijad, et ettevõtted opereeriks võimalikult väikese negatiivse mõjuga. Üksikisikutena me ise ju soovime näha enda ümber puhast, ausat ja arenevat elukeskkonda.

Millisel pulgal seisab Eesti ettevõtja?

Eestis on mitmeid ettevõtteid, kes on enda jaoks need teemad väga selgelt läbi mõelnud. Täna juba neljal järjestikusel aastal koostatud Eesti vastutustundliku ettevõtluse indeks on koondanud iga kord kokku need ettevõtted, kes on hinnanud oma tegevuse mõju sotsiaal- ja looduskeskkonnale ja töötajatele ning lisaks näinud ka võimalusi, kuidas selles osas vastutustundlikult käituda.

Olles jälginud meie ettevõtete arengut vastutustundliku ettevõtluse osas läbi nende aastate näeme, kuidas väheneb nende hulk, kes peavad oma ettevõtte vastutustundlikuks tegutsemiseks vaid ausat maksude maksmist ning sponsoreerimist.

Me tajume, et iga aastaga pikeneb nimekiri ettevõtetest, kes on mõistnud vajadust võtta vastutus — vabatahtlikult, mitte ainult kulukate lisategevuste näol, vaid igapäevase juhtimisfilosoofia osana. Ja suur osa neist uutmoodi (võib veel öelda küll nii) mõtleivatest ettevõtetest on kinnitanud, et näevad või juba tunnevad sel kõigil ka majanduslikku kasu. Põhjamaades on kõik see norm. Seal muudmoodi enam ei saagi. Meil veel saab, aga mida aeg edasi, seda vähem.

Eestis on väga palju eelkõige väikeettevõtteid, kes on ilma selle peale teadlikult mõtlemata vastutustundlikud. Täna veel jääb vaid mõelda, kuidas võiks mõju suurendada teema teadlik mõtestamine ja planeerimine.

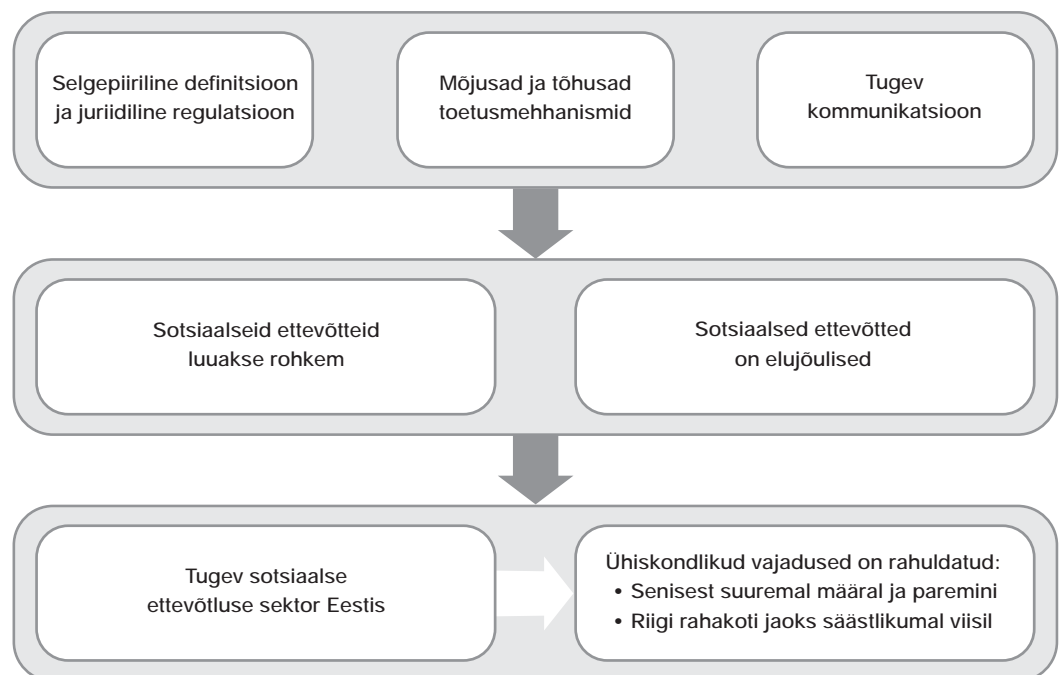
Ehk on jõuluaeg paras hetk piduri tõmbamiseks, et vaagida ja arutada oma ühiskondliku mõju, rolli ja vastutuse üle. Veel jõuab! ■

Sotsiaalne ettevõtlus — nüüd läheb asjaks!

Sotsiaalsest ettevõtlusest on Eestis räägitud alates 2005. aastast. Tollal korraldas Heateo Sihtasutus esimese konkursi sotsiaalse ettevõtluse ideede leidmiseks. Tänapäeval on valdkond nii meil kui mujal teinud läbi jõudsa arengu. Üksikute innustavate ideede arutamise asemel saame rääkida juba eraldi majandussektori väljakujunemisest. Nüüd on alanud projekt selleks, et sotsiaalse ettevõtluse areng Eestis veelgi kiireneks.

Joonis:
Sotsiaalse ettevõtluse
arendamise eesmärgid

Põnevalt kirju majandussektor loob ühiskonnale väärtust

Sotsiaalne ettevõtlus on tekkinud ühiskondlike hüvede pakkumise ja ettevõtluse ristumispunktis. Toimivaid sotsiaalse ettevõtluse mudeleid võib meil leida väga erinevates valdkondades.

Siinkohal mõned näited:

- MTÜ Abikäsi loob ise ja vahendab töökohti pikaajaliste töötu-

tena arvel olnud erivajadustega inimestele. Tänapäeval on valdkonnad on telemarketing ja andmesisesustus.

- MTÜ Tagurpidi Lavka toob tervisliku toidu maalt otse linna, aidates seeläbi ka väiketänaval elada.
- Terve Eesti Sihtasutus pakub töandjatele terviseenduse koolitusi ja kampaaniaid, mis suurendavad töötajate rahulolu ja produktiivsust.

Võrgustiku projekt annab valdkonnale tuule tiibadesse

Septembrist 2011 aprillini 2012 leiab aset projekt, millega luuakse alus sotsiaalsete ettevõtete võrgustikule Eestis. Kõige üldisemal tasandil on sellel algatusel kaks peamist sihti. Esiteks — Eestis peab tekkima rohkem sotsiaalseid ettevõtteid. Ja teiseks — juba tegutsevad sotsiaalsed ettevõtted peavad olema võimalikult elujõulised ja laienemisvõimelised.

Üheks projekti konkreetsemaks eesmärgiks on valdkonda juriidilise selguse toomine. Maailmas on selle uue ettevõtlusvormi reguleerimisele lähenetud väga erinevalt. Paljudes riikides eraldi juriidiline vorm veel puudub. Samas on näiteks Suurbritannias loodud just sotsiaalsetele ettevõtetele mõeldud vorm *community interest company* ja USAs Kalifornias osariigis *flexible purpose corporation*.

Uus ettevõtlusvorm vajab sobivat toetuskeskkonda

Teiseks suureks eesmärgiks on selgitada välja Eesti sotsiaalsete ettevõtete vajadused. Siinjuures on oluliseks teemaks sotsiaalsetele ettevõtetele sobivate toetuskeemide (nt starditoetus) ja finantsmehhanismide (nt laenude garanteerimine) loomine. Praegu on sotsiaalsed ettevõtted kodanikuühenduste rahastajate jaoks liialt ärrilised, ettevõtluse toetajate jaoks aga liiga sotsiaalsed. Samas loob edukas sotsiaalne ettevõtte võrreldes teiste vormidega ühiskonnale rohkem väärtust. Samuti hoitakse kokku maksumaksja raha, mis muidu läheks ühekordseteks toetusteks.

Projekti kolmandaks eesmärgiks on luua võimalikult tugev võrgustik, mis peale projektiperioodi lõppu jätkab sotsiaalse ettevõtluse valdkonna arendamist Eestis. Sotsiaalsele ettevõtlusele parima võimaliku tegutsemiskeskonna loomine võtab ju kindlasti veel aega! ■

Projekti elluvijaja on Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit. Projekti partner on Heateo Sihtasutus. Projekti rahastab Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Kes ise kutseõppeasutustega kompetentse töötaja koolitamisel koostööd ei tee, peab varsti minema välistöötajõu jahile

Tiia Randma
Haridusnõunik

Novembri lõpus käisid Luua metsanduskooli kutsel Eestis Euroopa Maastikuehitajate Liidu liikmesettevõtete juhid Hollandist, Saksamaalt, Soomest, Ungarist, Prantsusmaalt ja Belgiast. Arutati koostöövõimalusi praktikantide värbamiseks välisriikidesse, et tulemusliku praktika korral neile seal ka tööd pakkuda.

Jätkuna kevadel Luua Metsanduskoolis toimunud rahvusvahelisele kompetentsiseminarile toimus 25. novembril Luual seminar ettevõttepraktikatest, kus osalesid metsanduse, aianduse ja loodusturismi ettevõtete esindajad, kes tulid kuulama Euroopa töoandjate kogemust praktikate korraldamise vallas.

Peaesinejateks olid Euroopa kutseõppe arenduskeskuse Cedefop ekspert André Huigens Hollandist Wellantcollege'ist, Soome Maastikuehitajate Liidu president Henrik Bos ja Jan van der Wiele Wellantcollege'ist. Kogemusi jagasid ka Kuressaare Ametikool ning Euroopa Maastikuehitajate Liidu juhatuse liikmed Belgiast, Prantsusmaalt, Saksamaalt ja Ungarist.

Sõnum, mida Eesti kolleegidele edastama tuldi, oli lihtne: koolidega tuleb teha koostööd. Need

ettevõtted, kes kutseõppeasutustega kompetentse töötaja koolitamisel koostööd ei tee, peavad varsti ise minema välistöötajõu jahile. „Konkurente ei ole tarvis karta,“ lisas André Huigens, vastates ettevõtjate tavapärasele hirmule oma ärisaladuste lekkimise kohta. „Ei inimesi ega ettevõtteid pole võimalik kopeerida.“

Henrik Bos:

„Tööandjale on praktikantidega tegelemine kasulik, sest ta saab oma ettevõtet tutvustada paljudele inimestele, kes võivad tulevikus talle tööle tulla, või kellelegi teisele tema ettevõttest rääkida.“

„Tööandjale on praktikantidega tegelemine kasulik, sest ta saab oma ettevõtet tutvustada paljudele inimestele, kes võivad tulevikus talle tööle tulla, või kellelegi teisele tema ettevõttest rääkida,“ lisas Henrik Bos.

Eestis on praegu pigem kahtlus, et kui õpilased on ka juba välismaal

praktikal käinud, kas nad siis enam meie töoandjate juurde tahavadki tööle tulla. Niikaua kui neid odavtöötajõuna kasutatakse ja nad enast firmades oodatuna ei tunne; kuni töoandja näeb praktikandi õpetamises koormavat kohustust, mitte võimalust, võib juhtuda, et ilma jäädakse mitte ainult töötajatest, kes Euroopasse tööle lähivad, vaid ka tulevastest töötajatest ja seda veel enne, kui nood tööturule üldse sisenevad.

„Oluline on vahet teha kahel asjal,“ rõhutas Henrik Bos. „Töö õppimine ja õppimine töö käigus on erinevad asjad! Kui noor inimene tahab tulla töö tegemist õppima, siis ma panen ta tööle, maksan talle palka ja tema teeb, mida mina käsin. Selle käigus õpib ta tööd tegema, õpib distsipliini, korrektsust jne. Aga kui koolist tuleb õpilane õppima töökeskkonda, õppima töö käigus, siis ma pean teda tõesti ka õpetama, vaatama, et ta saaks minu juurest seda, mida tema õpingud nõuavad, aga palka ma talle ei maksa, kuna see on osa tema õpingutest.“ ■

Artikkel on kirjutatud Luua Metsanduskooli materjalide põhjal.

Tiia Randma
Haridusnõunik

Kaubanduskoda ei saa nõustuda kutsehariduse jätkuva alarahastamisega

Haridusminister Jaak Aaviksoo palus Kaubanduskojal kooskõlastada Vabariigi Valitsuse korralduse „Kutseharidussüsteemi arengukava 2009-2013” rakendusplaan 2012-2013” eelnõu.

Koolituskoha keskmine maksumus Soomes (õppekulu, v.a toetused ja investeeringud) 2010. aastal:

- gümnaasium — 6040 eurot
- kutseõppeasutus — 10453 eurot
- rakenduskõrgkool — 7553 eurot

Eesti valitsemissektori kulutused koolidele (v.a investeeringud ja välisabi) õpilase kohta 2010. aastal:

- üldharidus — 2602 eurot
- kutseharidus — 2292 eurot
- kõrgharidus — 4514 eurot

Vaatamata üldistele positiivsetele arengutele kutseharidussüsteemis ei kooskõlastanud Eesti Kaubandus-Tööstuskoda Vabariigi Valitsuse korralduse „Eesti kutseharidussüsteemi arengukava 2009-2013” rakendusplaan 2012-2013” eelnõu esitatud kujul järgmisel põhjusel:

Esitatud rakendusplaan järgides on ohus nii kutseharidussüsteemi arengukava eesmärkide saavutamine kui ka kutseõppe jätkusuutlikkus tervikuna. Finantsosas esitatud täpsustatud prognooside rahaline maht erineb oluliselt arengukavas kokkulepitust, moodustades erinevate eesmärkide lõikes varem kavandatud 57–85%.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda peab „Kutseharidussüsteemi arengukava 2009–2013” kokkulepitud eesmärkideni jõudmist Eesti majanduskasvu säilitamise ja ühiskonna tasakaalustatud arengu vaatenurgast väga oluliseks. Seepärast on heameel tõeada, et liigutud on õiges suunas ning suur osa aastateks 2009–2011 kavandatud tegevustest on kas ellu viidud või ellu viimisel.

Samaaegselt on kutseharidussüsteemi arengukava finantsplaan aastatel 2009-2011, pingelise riigieel-

arve tingimustes, täidetud vaid 83% ulatuses. Võrreldes teiste haridusliikidega on kutseõpe ainuke õppeliik, kus koolituskoha baasmaksumus on täna madalam kui 2009. aastal (2009–21 560 eurot 2011–19 746 eurot). Aastaid tagasi leppisime riigi ja sotsiaalsete partnerite vahel kokku eesmärgi — tõsta kutseõppe keskmise koolituskoha maksumust võrreldes üldhariduse keskmise koolituskoha maksumusega 1,5-kordseks. Täna on vastav suhe 0,88:1 kutsehariduse kahjuks.

Süsteemisisese kuluefektiivsuse saavutamiseks on aastatel 2004–2008 läbi viidud kutseõppeasutuste koolivõrgu korrastamine. Võrreldes teiste haridusliikidega pole kutsehariduses enam võimalik süsteemisiseste ressursside arvelt märgatavat efektiivsuse tõusu saavutada. Õppeasutuste võimekus õppetööd korraldada ning olemasolevaid õppebaase majandada on kasvavate kulude tõttu tänaseks ammenud. Õppekulude, sealhulgas kommunaalkulude, jätkuv tõus on aga täna reaalsus. Esitatud rakendusplaan finantsosa täpsustatud prognooside rakendamine toob kaasa olukorra, kus kavandatud rahastus ei kata isegi igapäevase õppetöö korraldamisega seotud kulusid.

Väheneva eelarve ja kasvavate kulude tingimustes on kutseharidussüsteemi jätkusuutlikkus võimalik

Väheneva eelarve ja kasvavate kulude tingimustes on kutseharidussüsteemi jätkusuutlikkus võimalik ainult õppijate arvu vähendamise kaudu. Samas on tegemist erialadega, mille osas ettevõtjad juba täna tööturult tegijaid ei leia, sest neid ongi liiga vähe.

ainult õppijate arvu vähendamise kaudu. See tähendaks kutseõppes riikliku koolitustellimuse vähendamist. Samas on tegemist erialadega, mille osas ettevõtjad juba täna tööturult tegijaid ei leia, sest neid ongi liiga vähe. Sellise lahendusega ei saa Eesti Kaubandus-Tööstuskoda nõustuda. Kvalifitseeritud oskustööjõu puudus on ettevõtjate hinnangul jätkuvalt ka meie suurim eksporditakistus, mis selgelt pärsib Eesti ettevõtjate arenguvõimalusi. ■

Kaidi Talsen
Toimetaja

85aastase ajalooaga ettevõtte aitab luua traditsioone ja motiveerida töötajaid

Roman Tavast — Eesti üks vanimaid ettevõtteid ja põneva ajalooaga perefirma hoiab elus vanu väärtusi ja märgikunsti traditsioone, kuid annab endast parima ka selleks, et märgid ja medalid ei seonduks pelgalt riigi- ja militaarsektoriga.

„Märk või ehe on asi, mis jääb inimesele alles ka siis, kui ta ise on juba ammu ettevõttest lahkunud. Ning kindlasti tekitab see positiivseid emotsioone nii saamishetkel kui ka hiljem,“ ütles ettevõtte juht. Ettevõtte, mille ajalugu ulatub 85 aasta tagusesse aega ning mille tegevusvaldkond tingib selle, et personalivoolavus ei saa olla suur, teab isegi väga hästi, kui oluline on ettevõtte arengus töötajate tunnustamine ning hoidmine.

Pikkade traditsioonidega preeettevõtte

1923. aastal asutas kullassepp ja kunstnik Roman Tavast märkide, medalite ja auhindade tootmiseks ettevõtte Väärtmetallasjade ja Märkide Tehas Roman Tavast, millest kasvas sõjaeelse Eesti üks suurimaid ja olulisimaid oma valdkonna ettevõtteid. 1930ndate lõpuks ca 60 inimesele tööd pakkunud ning aadressile Pärnu mnt 20 tehase ja esinduskaup-

luse ehitanud firma lõi kavandid ning valmistas medalid, aumärgid ja muud emblemaatikaga seotud tooted enamikule esimese Eesti Vabariigi riigi- ja sõjaväelistele asutustele, aga ka koolidele ja erinevatele organisatsioonidele. Lisaks sellele valmistati ka lauahõbedat ning ehteid.

1940. aastal ettevõtte natsionaliseeriti ning jätkas tegevust nime all Metallmärk, mis muudeti hiljem Tallinna Juveelitehaseks.

Tänavu sügisel andis Ernst & Young ettevõtte looja Roman Tavasti pojale Raul-Roman Tavastile üle elutööpreemia isa firma taastamise eest. 1993. aastal *de iure* taastatud perefirma on nüüd keskendunud peamiselt tellimustööna teenete- ja ametimärkide, rinnamärkide ning koolilõpusõrmuste valmistamisele. Ettevõtte juhi Eivor Maiväli sõnul on firma praeguste klientide seas mitmeid selliseid asutusi ja organisatsioone, kellega tehti koostööd ka esimese vabariigi ajal.

Ettevõtte asutaja Roman Tavast aastal 1935 oma kabinetis.

Kuidas motiveerida töötajat?

Kuigi ilmselt suurem osa inimestest peab kogu au- ja teenetemärkide valdkonda puhtalt sõjaväe ja riigisektori mängumaaks, ei ole see Maiväli sõnul kaugeltki enam nii. Üha enam on näha, et paljud ettevõtted on töötajate tunnustamiseks valinud kinkekaartide jms asemel midagi püsivamat ja väärtuslikumat. Kindlasti on oma koht kingitustena nii traditsioonilistel kinkekaartidel kui ka õhtusöökidel restoranides, kuid Roman Tavast pakub ettevõtjatele veel ühe lisavõimaluse. Nimelt on nii mõnigi ettevõtte Roman Tavasti abil töötanud välja oma staaži- ja parima töötaja märkide süsteemi, millega tunnustatakse firma parimaid. Selline tunnustus ei pea olema alati just rinnamärgi kujul — tellitakse ka muid tähendusega esemeid, millest võib kujuneda armastatud ehe igapäevaseks kandmiseks. Eivor Maiväli sõnul ongi firma üheks suuremaks eesmärgiks jõuda erasektori teadvusesse ning tutvustada ettevõtetele võimalust tunnustada ning motiveerida töötajaid või koostööpartnereid millegi püsivaga. „Õnneks on näha, et üha olulisemaks

on muutunud Eesti asi ja ajalugu — et asjadel oleks sügavam sisu ja eesmärk,” selgitas Maiväli asjaolu, miks paljud ettevõtted on odavate ja ehk mitte nii kvaliteetsete Aasias toodetud esemete asemel valinud kingituste ja tunnustusena just Eestis tehtud märgid ja ehted. „Märk või ehe on asi, mis jääb inimesele alles ka siis, kui ta ise on juba ammu ettevõttest lahkunud. Ning kindlasti tekitab see positiivseid emotsioone nii saamishetkel kui ka hiljem,” ütles ettevõtte juht. Ettevõtte, mille ajalugu ulatub 85 aasta tagusesse aega ning mille tegevusvaldkond tingib selle, et personalivoolavus ei saa olla suur, teab isegi väga hästi, kui oluline on ettevõtte arengus töötajate tunnustamine ning hoidmine.

Võimaluste leidmiseks tuleb ise aktiivsust üles näidata

Lisaks Eesti turule on Roman Tavast leidnud tee ka eksporditurgudele. Ettevõtte peamiseks ekspordimaaks on naaberriik Soome, kuigi teatud määral on firma tegev ka mujal. Soome on küll Eestile lähedane maa, kuid sinna pääsemine on keeruline. Seda enam on Roman

Tavast OÜ uhke selle üle, et sealsetelt klientidelt on saadud väga positiivset tagasisidet.

Eivor Maiväli sõnul on eksporditegevustes palju abi olnud ka Kaubanduskojast, mille liige oldi juba esimese Eesti Vabariigi ajal, ning eelkõige Koja korraldatavatest seminaridest.

Eivor Maiväli sõnul on eksporditegevustes palju abi olnud ka Kaubanduskojast, mille liige oldi juba esimese Eesti Vabariigi ajal, ning eelkõige Koja korraldatavatest seminaridest. „Kuigi võib juhtuda, et mõni seminaril kajastatav teema ei ole päris tundmatu, on lisaks teadmistele võimalik sellistelt üritustelt saada hindamatu väärtusega kontakte ja ideid,” rääkis Maiväli. Nii juhtuski, et Soome sihtturuseminaril saadud idee ning loodud kontaktid realiseerusid, küll 1,5 aastat hiljem, Roman Tavast OÜ koolimärkide näitusega Eesti saatkonnas Helsingis.

Näitusega kinnitati Soome klientidele oma kohalolekut ning usaldusväärsus. Maiväli arvates on ettevõtteorganisatsioonide ja näiteks EASI toetuste oma ettevõtte arengu eesmärgil kasutamine kinni ettevõtte juhtides endis. Informatsioon ning võimalused on kõik saadaval, tuleb vaid ise aktiivsust üles näidata.

Lisaks ettevõtte arendamisele on Roman Tavast OÜ Eesti märgitootuse alustalana mõelnud ka märgikunsti tulevikule. Selle eesmärgiga antakse 1998. aastast välja Roman Tavasti nimelist stipendiumit, mis 2010. aasta detsembrist kuulub Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde ning mille eesmärgiks on elavdada loomingulist mõtet märgikunsti valas ja motiveerida ehtekunstnikke kujundama tootmiseks sobivaid ehteid.

Sellisel moel vanu traditsioone, väärtusi ja väärikat kunsti alal hoides, kuid samas ka ettevõtet tänapäevases muutlikus majandusmaailmas arendades ja kasvatades, kirjutab Roman Tavast OÜ juurde uusi peatükke Eesti ühe vanema ja pikima traditsiooniga perefirma ajalukku. **T**

Ettevõtte on loonud marke sellistele tuntud Eesti ettevõtetele nagu Würth Eesti, Bellus Furniture, Baltika, Admiral Markets, Panaviatic, Tallinna Kaubamaja, Sangar, Fujitsu Service, Saku AB.

Tunnustus ei pea olema alati just rinnamärgi kujul – tellitakse ka muid tähendusega esemeid, millest võib kujuneda armastatud ehe igapäevaseks kandmiseks. Pildil Sangari juubelipross.

Eva Maran
Teenuste osakonna
projektijuht

Võimaluste avamine järgmises Kesk-Aasia riigis

Eesti peaminister Andrus Ansip väisas koos Kaubanduskoja äridelegatsiooniga novembri lõpus Türkmenistani, mis on juba kolmas selle regiooni riik, kus kõrgetasemelise delegatsiooniga kaardistatakse majandussuhete elavdamise võimalusi.

Kohalviibinud Türkmenistani ettevõtjate ja ametnikega oli Eesti delegatsioonil hea kontakt. Üks väga konkreetne näide sellest on Repo Vabrikute kohtumine kohaliku mööblitootjaga, kelle tehastrahat kohe järgmisel päeval külastati ning kellega lepiti kokku proovipartii saatmine juba selle aasta sees.

Esmapilgul kaugel ja võõras maa sai kahe päeva jooksul oluliselt tuttavamaks ning Eesti Türkmenistani majandussuhted viidi samuti kõrgemale tasemele. Seda kinnitavad kaks olulist kokkulepet. Nii riikidevaheline topeltmaksustamise vältimise leping kui ka kaubanduskodadevaheline koostööleping aitavad kaasa kaupade ja teenuste vabale liikumisele ning loovad paremad tingimused investeringutele.

28. novembril toimunud Türkmenistani-Eesti äriseminaril tutvustati mõlema riigi majanduskeskkondasid ning lähemalt energia- ja transpordisektorit. Kohalviibinud Türkmenistani ettevõtjate ja ametnikega oli Eesti

delegatsioonil hea kontakt. Üks väga konkreetne näide sellest on Repo Vabrikute kohtumine kohaliku mööblitootjaga, kelle tehastrahat kohe järgmisel päeval külastati ning kellega lepiti kokku proovipartii saatmine juba selle aasta sees. Kasulikke kontakte said ka mitmed teised — näiteks Tallinna Sadam, CF&S Estonia ning Defendec.

Seoses sellega, et Türkmenistani arengupotentsiaal on veel tohutu, on ka Eesti ettevõtete võimalused seal väga head. Ametlike kohtumiste käigus räägiti peamiste koostöösektoritena transiidisektorist, laevaja sadamaehitusest ning e-valitsemisest. Samas, ei tohi unustada, et

koostöövõimalused on olemas ka paljudes teistes sektorites, kasvõi Repo Vabrikute näitel.

Türkmenistan on atraktiivne maa paljudele Euroopa riikidele ning kindlasti strateegiliselt oluline oma gaasi ja naftavarude poolest. Selle taustal oleks ebaõiglane ametliku visiidi olulisust alahinnata. Kõrgetasemeline visiit on oluline ka arvestades selle maa kultuuri ja kombeid. Ilma riigi kõrge esindajata on väga keeruline majandussuhteid edendada ning esmakontaktiks vajalikke uksi avada. Nüüd, kui ametlik sissejuhatus on tehtud, jääb üle vaid meie ettevõtetele head positsiooni parimal viisil ära kasutada. ■

Kaubanduskoja äridelegatsiooni kuulusid: Tiit Kolk (Repo Vabrikud) Armin Karu (Olympic Entertainment Group), Neinar Seli (Tallinna Sadam), Allan Kiil (Tallinna Sadam), Kalev Lillo (Tallinna Sadam), Tarmo Nurmetal (CF&S Estonia), Meelis Kubits (Corpore), Jaanus Tamm (Defendec), Peeter Tohver (G4S), Sandor Liive (Eesti Energia), Üleri Alamets (EAS), Mait Palts ja Eva Maran (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda).

Toomas Kuuda
Pärnu esinduse
juhataja

Majandusteemaline pärastlõuna Pärnus

22. novembril toimunud Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Pärnu esinduse ja Swedbanki Lääne-Eesti regiooni korraldatud Majandusteemaline pärastlõuna tõi taaskord kokku sadakond ettevõtjat ja partnerit avalikust sektorist. Ettekannetega astusid üles rahandusminister Jürgen Ligi, Swedbanki valdkonnajuht Urmas Simson ja imagoloog Linnar Priimägi.

Majandusteemaline pärastlõuna on mini-konverentsi formaadis üritus, mis sel aastal toimus kuuendat korda. Kompaktse formaadi, heade esinejate ja pakutava asjakohase teabe tõttu on traditsiooniks saanud üritus leidnud aastate jooksul osalejate tunnustuse.

Rahandusminister Jürgen Ligi rääkis oma ettekandes viimaste aastate majandusarengutest Euroopas ja Eestis. Ligi sõnul on võlgu elamine kujunenud tavaks enamikes Euroopa riikides, mistõttu tänaseks on üle pea kasvanud võlad saanud normaalse majandusarengu piduriks. Eesti on heaks erandiks, sest meil ei ole olnud

harjumust võlgu elada. Seetõttu on ka Eesti valitsussektori eelarvepositsioon Euroopa Liidu parim.

Euroala tabanud võlakriisist väljatuleku võimalusena ei näinud minister „kahekiiruselist Euroopat“ ega mõõdukat inflatsiooni, vaid eelkõige ja ainult riikide korras rahandust ja tasakaalus eelarvepoliitikat.

Urmas Simson prognoosis, kuidas Euroopas tekkinud olukord võib mõjutada Eesti ettevõtteid. Raha- ja aktsiaturgude langus toob endaga tõenäoliselt kaasa majanduskasvu aeglustumise Euroopa arenenud majandusega riikides, mis omakorda võib vähendada meie eksportiva

tööstuse mahte. Urmas Simsoni hinnangul pole välistatud euroala langemine deflatsiooni kahel järgneval aastal, millele alles siis võib järgneda inflatsiooniperiood. Sellisest suundumusest annavad hetkel märku langetavad tooraine- ja naftahinnad.

Sarnaselt Jürgen Ligile hindas Eesti positsiooni heaks ka Simson — seda tänu korras rahandusele ning majanduse paindlikkusele ja kiirele kohanemisvõimele. Samas mõjutab meid peamiste kaubanduspartnerite olukord. Meil on 40-50 suuremat eksportööri, keda välisturgudel toimuv väga oluliselt mõjutab ning võimalikud tagasilöögid võivad olla vägagi tuntavad.

Linnar Priimägi rääkis talle omasel atraktiivsel viisil kaubast, brändist ehk margist ning kuvandist, mis tekib inimestes kahe esimese koostmõju tulemusena.

„Inimesi juhivad 60% ulatuses emotsioonid. Seetõttu tehakse enamik majanduslikke tehinguid ja oste just tekkinud kuvandi mõjul, mille osakaal on enamasti suuremgi kui kaalutletud rahanduslikel argumentidel,“ rääkis Priimägi.

Oma brändi ja kuvandi loomiseks peab igal ettevõttel või tootel olema oma lugu. „Mida rohkem on teil lugusid, seda tugevam on bränd,“ soovitas Priimägi. ■

Euroala tabanud võlakriisist väljatuleku võimalusena ei näinud minister „kahekiiruselist Euroopat“ ega mõõdukat inflatsiooni, vaid eelkõige ja ainult riikide korras rahandust ja tasakaalus eelarvepoliitikat.

Priit Raamat
Teenuste osakonna
projektijuht

Ettevõtjad said mitmekülgset infot Euroopa Liidu toetuste ja abiprogrammide kohta

Lõppenud ettevõtlusseminaride sarjal „Uut Euroopa Liidu rahastusest ning abiprogrammidest ettevõtte arenguks ja ekspordi edendamiseks” osalenud ettevõtjad leidsid, et toetuste süsteemi võiks veelgi lihtsamaks ja arusaadavamaks muuta.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Euroopa Komisjoni esindusega Eestis korraldasid oktoobris ja novembris üle Eesti kokku 14 ettevõtlusseminari, kus käsitleti ettevõtjatele olulisi aspekte Euroopa Liidu poolt pakutavatest otsestest ja kaudsetest ettevõtlustoetustest. Eesmärgiks oli luua eeldused ettevõtete kiiremaks arenguks, ekspordikäibe ja kõrgema lisandväärtusega toodete ning teenuste osakaalu suurendamiseks. Seminarisarja tegi võrreldes traditsiooniliste toetustest rääkivate seminaridega veidi erilisemaks see, et seminaril anti ülevaatlilik info toetuste kohta, mitte ei räägitud vaid ühest toetusmeetmest. Samuti oli tähelepanu suunatud rohkem vähelevinud toetuste ning programmide tutvustamisele. Seminarisarja avaloök toimus 4. oktoobril Jõgeval ning viimane, ainus venekeelne seminar, toimus 17. novembril Narvas.

Põhjalik ülevaade erinevatest toetusprogrammidest

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda teenuste direktori Peter Gornischeffi sõnul käsitleti seminaridel komplekselt nii rahalisi toetusi kui ka erinevate avalike organisatsioonide poolt pakutavaid sisulisi teenuseid ettevõtjatele, mis võimaldavad neil

seeläbi süsteemsemalt riigi toest kasu saada. Seni on pilgud olnud valdavalt suunatud ainult rahalise toetuse saamisele, kuid tihtipeale saab probleemid lahendatud hoopis riigipoolse nõu või informatsiooni abil.

Ühe päeva jooksul räägiti nii Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetustest ettevõtete arendamiseks, ekspordiks ja innovatsiooniks, PRIA toetustest põllumajandusettevõtjatele ja maaelu arenguks, SA Innove toetustest tööandjatele ja töötajatele tööelu kvaliteedi parandamiseks, SA Archimedes toetustest hariduse valdkonnas ning SA KREDEX laenugarantiidest ja krediidikindlustusest. Samuti räägiti piiriülese koostöö programmist Interreg. Lisaks käsitleti Euroopa Komisjoni poolt jagatavaid toetusi transpordisektorile, energia-sektorile ning innovatsioonile.

Euroopa Komisjoni ettekanne tutvustas kaks aastat tagasi Euroopa Komisjoni poolt algatatud ja Eesti ettevõtjatele veel seni tundmatu olnud programmi *Erasmus for Young Entrepreneurs*, mille esmatutvustamine antud seminaridesarja käigus toimuski. See programm on mõeldud ühelt poolt algajatele ettevõtjatele, kes ei ole tegutsenud üle kolme aasta, teisalt kogunud ettevõtjatele teisest liikmesriigist. Euroopa

Komisjon kannab algaja ettevõtja kulud mõnes teises liikmesriigis kuni kuue kuu jooksul. Samuti on võimalik programmiga liituda Eesti ettevõtjatel, kes sooviksid endale mõnest teisest liikmesriigist algajat ettevõtjat, kellega jagada oma kogemusi ning kellelt saada vastu näiteks informatsiooni tema koduriigi ärikeskkonna kohta.

Kaubanduskoja juristid tutvustasid teenuste direktiivi ning Euroopa väikeettevõtlusalgatusega *Small Business Act* seotud printsiipe Euroopa Liidu turul tegutsemiseks. Eelmainitud dokumentide tähtsus seisneb selles, et need on aluse pannud mitmetele täna kehtivatele toetustele ning ühtlasi on nendes sätestatud väikese- ja keskmise suurusega ettevõtete tegevust toetavad põhimõtted, mille järgimine on ülesandeks pandud nii Euroopa Liidu institutsioonidele kui ka liikmesriikidele.

Jagati mitmekülgset nõu SOLVIT ja riigihangete kontaktvõrgustiku kohta, mille poole saab ettevõtja pöörduda, kui teda on Euroopa Liidu turul võrreldes teiste ettevõtjatega ebavõrdseks koheldud. Ühe olulise punktina mõtestati lahti „Euroopa Liit 2020” strateegia, mille alusel tark ettevõtja saab hakata planeerima oma arenguperspektiive.

Seminaridele oli kaasatud ka Töötukassa, kelle esindajad käsitlesid tööjõuga seonduvaid aspekte ning seda, kuidas EURES programmi abil leiab endale välisriikidest sobivat tööjõudu ning praktilist tuge vastava riigi regulatsioonide ja nõuete kohta.

Klastrid kui üks ettevõtjate koostöövorme

Seminaride praktilises osas tegi ettekande Pärnu esinduse juhataja Toomas Kuuda, kes on ühtlasi Pärnumaa puiduklastri üheks eestvedajaks. Kuuda käsitles Eesti majanduse ees seisvaid väljakutseid, rääkides rahvusvahelise konkurentsivõime ja ekspordi olulisusest, turundusest ja ettevõtete koostööst vajalike eesmärkide saavutamisel. Pärnumaa puiduklastri näitel selgitas ettekandja, et ühes valdkonnas ja lähestikkude tegutsevate ettevõtete koostöö on võimalik ja vajalik juhul, kui on piisav hulk ettevõtjaid, kes jagavad ühesuguseid väärtusi. Koos tegutsedes ollakse paljuski tugevamad ja atraktiivsemad kui ükski. Ühistegevuse valdkondadeks võivad olla turundus, toote- ja tehnoloogiaarendus või tootmisressurside jagamine. Kõik see, mis ühele ettevõttele võib olla üle jõu käiv, on saavutatav mitme ettevõtte ühisel

panusel. Ehk on pisut üllatav, aga paljud ettevõtjad peavad klastri väärtuseks ettevõtjate omavahelist suhtlemist ja infovahetust. See annab uusi ideid äritegevuse edendamiseks, teadmisi turunõudlusest ja turul tegutsejatest.

Ehk on pisut üllatav, aga paljud ettevõtjad peavad klastri väärtuseks ettevõtjate omavahelist suhtlemist ja infovahetust. See annab uusi ideid äritegevuse edendamiseks, teadmisi turunõudlusest ja turul tegutsejatest.

Kuuda käsitles turunduslikke eripärasid, millega ettevõtjatel, kes tahavad tegutseda eksporturgudel, tasuks igal juhul arvestada. Põhjalikult tuleb tunda oma valdkonda, sihtriigi omapärasid ja nõudlust, samuti konkurente mujalt maailmast ning leida argumente konkurentide edastamiseks. Kõige olulisem on oma toote või teenuse omapära ja erisus teistest samalaadsetest. „Kliendile tuleb anda selge sõnum,

miks just minu toode on teistest niivõrd palju parem, et seda peab ostma,“ rääkis Kuuda.

Seminaridel osalejatele oli see äärmiselt vajalik ning informatiivne praktiline loeng, millele järgnes ka kohaliku ettevõtja esinemine, kes omakorda rääkis oma ettevõtte kogemusest ning olemusest nii Eestis kui ka välisuruga tegelemise praktilisemas võtmes.

Seminaride raames esinesid praktikutena järgmiste Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmesettevõtete esindajad: Valmeco AS (Raul Taul); Baltic Fence OÜ (Andor Arro); Traageldaja OÜ (Heli Sillaots); MS Balti Trafo OÜ (Jaanus Luberg); Foreco Homes & Houses AS (Tõnu Järv); Saaremaa Piimatööstus AS (Andi Saagpak); EstPak Plastik AS (Marek Harjak); Rápina Paberivabrik AS (Tiia Savimägi); Ritsu AS (Mari Loorman); Heti Pere OÜ (Paul Priks); Fortem Grupp AS (Rein Pärnpuu) ja Saros Est OÜ (Vladislav Boborenko).

Osalenud ettevõtjad jäid seminaridega rahule

Ka Kaubandus-Tööstuskoda koos Euroopa Komisjoni Eesti esindusega jäid seminarisarjaga väga rahule.

Osalenud ettevõtetega vesteldes ning tagasisidest võib järeldada ka ettevõtjate rahulolu. Välja toodi seminarisarja kompaktsus ning informatiivsus ja ettevõtjatele loodud võimalus omavahel suhelda. Paljud teemad, mida käsitleti olid kuulajatele täiesti uued ning andsid rohkem võimalusi edasiseks tegevuseks.

Seminaril osalejad andsid järgmist tagasisidet:

- toetusmeetmeid muudetakse väga tihti, mis teeb nendega kursis olemise keeruliseks, rääkimata sellest, et toetustega on tarvis arvestada ka oma ettevõtte arengu planeerimisel;
- ettevõtjad oleksid huvitatud toetustest, mis aitaksid välja ehitada tehnilist infrastruktuuri, investeerida hoonetesse, seadmetesse ja tehnoloogia uuendamisesse — neid toetusi aga praktiliselt pole või on vahendid otsa saanud;
- taotlemine on väga paljudel juhtudel nii keeruline, et ilma konsultandi abita on seda raske teha. See omakorda teeb taotlemise kulukaks;
- aruandlus toetuste kasutamise kohta ei keskendu tihti sisuliste tulemuste saavutamisele, vaid on pigem formaalne.

Samas nenditi, et toetustest ei tohiks ka sõltuvusse sattuda s.t pikeemas perspektiivis peab harjuma ise hakkama saama.

Martti Lutsar Euroopa Komisjoni esindusest Eestis ütles: „Seminarisari täitis oma eesmärgi viia VKEdes rahastamist ja Euroopa Komisjoni poolseid tegevusi tutvustav uuem info kohale ka väljapoole suuremaid linnasid.“ Koda on ka varasemalt teinud koostööd Euroopa Komisjoni esindusega — viimase suurema ettevõtmisena võib välja tuua „Tere, Euro!“ projekti, mille raames tutvustati eurole ülemineku tehnilisi aspekte. „Hea meel on näha, et ettevõtjad leidsid aega kohale tulla ning osalesid aktiivselt. Tagasiside oli positiivne ning küsimusi esitati julgelt. See näitab, et ettevõtjad said uut infot ning loodetavasti leiavad võimaluse ka seda infot kasutada,“ lisas Martti Lutsar. ■

Euroopa Komisjoni Esindus Eestis

Seminarisarja aitas korraldada ja toetas rahaliselt Euroopa Komisjoni esindus Eestis.

Eksportööride koolitused 2011–2012

Ärihooajal 2011-2012 jätkab Kaubanduskoda juba heaks tavaks kujunenud ekspordivaldkonna koolituste korraldamist. Ekspordivaldkonna koolitused on suunatud väikeste ja keskmise suurusega tegutsevatele eksportööridele. Osalejatele jagab teadmisi suurte kogemustega lektor Jakob Saks. Kaasatud on ka praktikud ettevõtetest.

JAKOB SAKS

on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht. Lisaks on ta aastaid tegeleenud ettevõtete konsulteerimise ja koolitamisega, viinud läbi arvukaid ekspordi- ja messikoolitusi, töötubasid ning õppereise. Ta on edukalt aidanud uutele turgudele nii Eesti, Taani kui ka Hispaania ettevõtteid. Jakob Saks on koolitus- ja konsultatsioonifirma Vihje OÜ tegevjuht ja omanik.

Lisainfo ja registreerumine:

Lidia Friedenthal
Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Haili Kapsi
Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Marju Naar
Tel 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee

Registreerumine Kaubanduskoja kodulehe www.koda.ee kaudu.

Osalustasu 19,17 eurot üks päev (sisaldab käibemaksu). Osalustasu sisaldab toitlustamist ja seminarimaterjale.

Koolitused toimuvad koostöös EASiga ning koolituste korraldamist rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

VÄLISMESSIKOOLITUS

Eesmärk on luua eeldused ettevõtete ekspordimahtude ja konkurentsivõime suurendamiseks välisriikidel läbi teadliku tegevuse messidel.

Koolituse viib läbi Jakob Saks

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 15. detsember 2011 (vene keeles)

Valga • Valga Maavalitsuse väikeses saalis (Kesk 12) • 26. jaanuar 2012

Haapsalu • Haapsalu Kultuurikeskuses (Posti 3) • 16. veebruar 2012

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 6. märts 2012

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17) • 7. märts 2012 (vene keeles)

MÜÜGIVÕRGU LOOMISE JA ARENDAMISE KOOLITUS

Eesmärk on jagada ettevõtjatele praktilisi teadmisi, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihtturgudel: moodustada vajalikku kontaktvõrgustikku, arendada müügivõrku ning kuidas seda saavutada ka piiratud eelarvega.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34) • 24. jaanuar 2012

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinn 16) • 14. veebruar 2012

TURU-UURINGUTE KOOLITUS

Eesmärk anda lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aidata mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Jõhvi • Kaubanduskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 14. detsember 2011 (vene keeles)

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34) • 25. jaanuar 2012

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinn 16) • 15. veebruar 2012

Seminar

Kuidas olla edukas Soome riigihangetel?

16. detsembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 16. detsembril 2011 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) seminari „Kuidas olla edukas Soome riigihangetel?“. Registreerumise tähtaeg on 14. detsember. Korraldajad jätvad endale õiguse teha vajadusel programmis muudatusi.

Esinejad:

- **Tarja Krakau** on olnud seotud Soome riigihangete valdkonnaga üle 10 aasta. Alates 1997. aastast töötas Tarja Espoo linna juristina, aastatel 2001-2006 tegeles Soome Kaubandus- ja Tööstusministeeriumis Soome riigihangete õiguse kujundamisega (sh riigihangete seaduse välja-töötamisega). Alates 2007. aastast on ta töötanud erasektoris firmas PTC Services Oy, mis pakub konsultatsioone riigihangete ja lepinguõiguse teemal ning korraldab avaliku sektori koolitusi.
- **Merylin Jalakas** ettevõttega Projekt Kuubis OÜ on osalenud Soomes omavalitsuste projektee-irishangetel. Soome turul on tegutsenud kolm aastat.
- **Kuido Kaskla** firmaga Purustaja OÜ on osalenud Soome ehitussektori hangetel lammutustööde valdkonnas, Soomes on tegutsenud pea viis aastat.
- Seminarit moderaator on Kaubanduskoja peadirektor **Mait Palts**.

Päevakava:

- 9.45 *Registreerimine ja tervituskohv*
- 10.00 Kuidas osaleda edukalt Soome riigihangetel?
Hea praktika edasiandmine ettevõtjatele, levinumad vead, Soome ja Eesti erinevused riigihangete keskkonnas jne (Tarja Krakau, PTC Services Oy)
- 11.30 *Kohvipaus*
- 11.45 Soome hangetel edukalt osalenud ettevõtja kogemus • I (Merylin Jalakas, Projekt Kuubis OÜ tegevjuht)
- 12.15 Soome hangetel edukalt osalenud ettevõtja kogemus • II (Kuido Kaskla, Purustaja OÜ)
- 12.45 Paneeldiskussioon:
„Mis on Soome hangetel osalemisel peamised komistuskivid?“
- 13.30 Päeva kokkuvõte (Mait Palts, Kaubanduskoja peadirektor)

Osalejad paneeldiskussioonis:

- Tarja Krakua, PTC Services Oy
- Merylin Jalakas, Projekt Kuubis OÜ tegevjuht
- Andres Oltjer, AS Chemi-Pharm müügidirektor
- Heiki Kollo, Tallinna Pesumaja OÜ juhatuse liige
- Kuido Kaskla, Purustaja OÜ juhataja

Sihtturseminar

Sihtturg – Moskva

15. detsembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koos-töös EASiga 15. detsembril kell 10.00-16.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) siht-turseminari „Sihtturg – Moskva“. Jätkuna kevadel toimunud Peterburi sihtturseminarile käsitletakse seekord teist spetsiifilist turgu Venemaal – Moskvat. Seminarile on kutsutud ka Moskva Riiklik Registreerimiskoda, kes annab vahetu ülevaate hetkeolukorrast ning majanduskliimast Moskvast.

Seminaril käsitletavat teemad:

- Moskva majanduskliima
- Välismaiste ettevõtete registreerimine Moskvast
- Logistilised kahepoolsed võimalused
- Ettevõtte juhtimise eripärad Moskvast
- Finantsriskid ekspordil Venemaale
- Piiriületuse olukord ning seonduvad küsimused
- Tulevikuvaade Moskva suunal
- Ettevõtjate praktilised kogemused Moskva suunal

Seminar on eesti keeles (välja arvatud Moskva Riikliku Registreerimiskoda ettekanne). Osale-mistasu on 25 eurot. Hinnale lisandub käibe-maks. Seminarit detailsem kava: www.koda.ee.

Lisainfo ja registreerimine:

MARJU NAAR

Tel: 604 0082 • E-post: marju.naar@koda.ee

Lisainfo ja registreerimine:

PRIIT RAAMAT

Tel: 604 0081 • E-post: priit@koda.ee

Seminar

Uued Raamatupidamise Toimkonna juhendid

18. jaanuaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 18. jaanuaril kell 10.00-17.00 Kaubanduskojas (Toomkooli 17, Tallinn) seminari „Uued Raamatupidamise Toimkonna juhendid“. Seminaril tutvustatakse Eesti Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud uusi raamatupidamise juhendeid (RTJ-d), mille eesmärgiks on Eesti tava vastavusse viimine Rahvusvahelise Raamatupidamise Standardite Nõukogu (IASB) poolt välja antud standardiga IFRS väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele. Kuigi uute RTJ rakendamine on kohustuslik aastaaruannetele, mis koostatakse 2012. aastal ja hiljem algavate aruandeperioodide kohta, võib neid juhendeid kasutada ka juba 2011. aasta aruande koostamisel.

Koolituse viib läbi vandeaudiitor Sven Siling (BDO Eesti AS).

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- RTJ muudatuste taust ja muudatused üldpõhimõtetes (RTJ 1 ja 2)
- Muudatused aastaaruande koostamise üldpõhimõtetes ja esitusviisis
- Mida tähendab n-ö mõistliku pingutuse põhimõte informatsiooni kogumisel?
- Uutele RTJ üleminek — millal tuleb ja millal ei tule korrigeerida raamatupidamises võrreldavaid andmeid?
- Olulisemad uuendused varade ja kohustuste standardites (RTJ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12)
- Millal võib varusid esitada bilansis õiglasel väärtusel?
- Kas arendusväljaminekuid ei tohi enam kajastada varana?
Kas kõiki immateriaalseid varasid tuleb hakata amortiseerima?
- Kuidas kajastada kinnisvarainvesteeringu arvestusmeetodi muutust?
- Kuidas kajastada laenulepingute tingimuste muutusi?
- Mis on töösuhte lõpetamiseraldis ja kuidas kajastada töösuhtejärgseid hüvitisi?
- Kas sihtfinatseerimist ei tohi enam kajastada netomeetodil?
- Millistest arvestuspõhimõtetest tuleb lähtuda mitterahalise dividendi maksmisel?
- Muudatused äriühenduste ning tütar- ja sidusettevõtete kajastamisel (RTJ 11)
- Kas firmaväärtust tuleb hakata amortiseerima?
- Kuidas identifitseerida tütar- ja sidusettevõtete olemasolu?
- Millised alternatiivsed arvestusmeetodid on lubatud tütar- ja sidusettevõtete kajastamisel?
- Kuidas kajastada konsolideeritud aruandes vähemuosalusega tehtud tehinguid?
- Info avalikustamine lisades (RTJ 15)
- Kuivõrd on avalikustamisnõuete koondamine ühte standardisse muutnud lisades esitatava info sisu ja mahtu?
- Millistel juhtudel ei pea enam lisades esitama andmeid võrdlusperioodi kohta?
- Missugust infot tuleb avalikustada hindamisaluste muutumise korral?
- Millise detailsusega tuleb lisades esitada seotud osapooltega tehtud tehinguid?
- Millised on täiendavad avalikustamisnõuded dividendide ja dividendide tulumaksu kohta?

Osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 60 eurot ja mitteliikmetele 120 eurot, hinnale lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid ning lõuna ja kohvipausid.

Liikmelt liikmele

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Kaubanduskoja liikmete hulgast. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-posti-aadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile liikmetele.

Lisainfo:

KAIDI TALSEN

Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

AS Dentes

Hygiene Line on AS Dentese kaubamärk, mis tegeleb professionaalse hügieeni-, puhastus- ja desinfitseerimisvahendite sarjaga. Tootevalikus on puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid mitmeotstarbeliseks ja laialdaseks kasutamiseks: ravisutustes, apteekides ja hooldekodudes; hambaravikabinetides; ilusalongides; kontori-ruumides; tööstuses ja autohoolduses; koolides ja lasteasutustes; saunades, spordiasutustes ja ujulates; kauplustes; toiduainetööstustes ja toitlustusasutustes ning kodumajapidamistes. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda liikmetele puhastus- ja desinfitseerimistooted 7% soodsamalt.

Lisainfo:

Aule Reijo

E- post: aule.reijo@dentesgroup.eu

Tel: 503 0608

Ropkamõisa 10, Tartu

www.hl.dentesgroup.eu

OÜ Alla Moda

OÜ Alla Moda koostöös oma Vene partneriga OOO Probel pakub Vene turust huvitatud Koja liikmetele võimalust müüa oma tooteid Venemaal enam kui 10 000 kauplust omava jaemüügiketi kaudu. Koostööpakkumisi oodatakse erinevate kaupade kohta.

Lisainfo:

Dmitri Konovalov

E-post: probel.est@mail.ru

Tel: 5858 6324

Lisainfo ja registreerimine:

TOOMAS HANSSON

Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

Riigihanketeated

Tekstiil, rõivad, jalanõud, kaitseriided

- Soomes hangitakse rõivaid, jalatseid, reisitarbeid ja manuseid. Tähtaeg 27.12.2011. Kood 4468
- Rootsis hangitakse sokke. Tähtaeg 03.01.2012. Kood 4469
- Norras hangitakse labakindaid. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4470
- Inglismaal hangitakse töökindaid. Tähtaeg 19.01.2012. Kood 4471

Mööbel, sisustus ja tarvikud

- Soomes hangitakse mööblit. Tähtaeg 10.01.2012. Kood 4472
- Rootsis hangitakse kontorimööblit. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4473
- Norras hangitakse madratseid, tekkotte, padjapüüre. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4474

Toiduained

- Rootsis hangitakse liha- ja liha-tooteid ning piimatooteid. Tähtaeg 12.01.2012. Kood 4475
- Suurbritannias hangitakse piima. Tähtaeg 09.01.2012. Kood 4476

Erinevad tarvikud ja vahendid

- Soomes hangitakse arvutiseadmeid ja nende tarvikuid. Tähtaeg 04.01.2012. Kood 4477
- Rootsis hangitakse raadio-, televiisiooni-, kommunikatsiooni-, telekommunikatsiooni- ja sellega seotud seadmeid. Tähtaeg 08.01.2012. Kood 4478
- Saksamaal hangitakse printereid ja plottereid. Tähtaeg 09.01.2012. Kood 4479
- Saksamaal hangitakse akusid, primaarpatariseid ja primaarlemente. Tähtaeg 14.01.2012. Kood 4480
- Taanis hangitakse lukkusid. Tähtaeg 09.01.2012. Kood 4481

Masinaid ja seadmeid

- Soomes hangitakse erinevaid rauakaupu (tööriistad, lukud, võtmed, hinged, kinnitusvahendid, ketid ja vedrud). Tähtaeg 30.12.2011. Kood 4482
- Rootsis hangitakse elektriseadmeid (sh valgustusseadmeid). Tähtaeg 26.01.2012. Kood 4483
- Suurbritannias hangitakse niidukeid. Tähtaeg 09.01.2012. Kood 4484

- Suurbritannias hangitakse elektriseadmeid ja -aparaate. Tähtaeg 20.01.2012. Kood 4485
- Saksamaal hangitakse lifte. Tähtaeg 11.01.2012. Kood 4486
- Norras hangitakse õhufiltreid jms ventilatsiooniseadmeid. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4487

Puit, paber ja pakend

- Norras hangitakse puitu. Tähtaeg 11.01.2012. Kood 4488

Ehitus, ehitusmaterjalid

- Rootsis hangitakse hooldekodude ja pansionaatide ehitust. Tähtaeg 25.01.2012. Kood 4489
- Norras hangitakse hoonete, sildade, tunnelite jms ehitustööid. Tähtaeg 04.01.2012. Kood 4490

Muu

- Rootsis hangitakse kerg- ja raskeveokite rehve. Tähtaeg 13.01.2012. Kood 4491
- Suurbritannias hangitakse tänavaviitu. Tähtaeg 30.01.2012. Kood 4492
- Suurbritannias hangitakse jalgrataid. Tähtaeg 17.01.2012. Kood 4493
- Saksamaal hangitakse jäätmekotte. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4494
- Prantsusmaal hangitakse puhastusvahendeid ja -tarbeid. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4495

NATO ja OECD hanked

- NATO eelteade: hangitakse spetsialiseeritud tehnilise eelteabe kogumise ja järeelvalve läbiviimist Kosovos. Teate avaldamise tähtaeg 28.12.2011 ja plaanitav hanke tähtaeg 20.02.2012. Kood 4905.
- NATO eelteade: hangitakse Afganistani kõigi eluolu, töö, religioosuse, geograafiliste jms, aspektide hindamist. Teate avaldamise tähtaeg 04.01.2012 ja plaanitav hanke tähtaeg 22.02.2012. Kood 4906
- OECD hange Rahvusvahelise Õpilaste Hindamise Programmi (PISA 2015) läbiviimiseks. Tähtaeg 10.02.2012. Kood 4907.
- OECD hange kirjastussüsteemi projekteerimiseks ja rakendamiseks. Tähtaeg 16.01.2012. Kood 4908

Koostööpakkumised

- Soome ettevõtte pakub oma teenuseid Soome turule sisenemiseks ja kontaktide loomiseks. Kood 2011-12-05-001
- Saksa toiduainete edasimüüja otsib tooteportfelli laiendamiseks kontakti kalatooteid valmistavate ettevõtete. Kood 2011-05-20-003
- Itaalia kitse- ja lambapiimajuustu (Pecorino Romano DOP) tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2011-02-17-011
- Hispaania erinevate projektide mõju keskkonnale hindav konsultatsiooni ettevõtte pakub oma teenuseid keskkonnaga kokkupuutuvate projektide hindamisel/teostamisel ning on huvitatud ka ühisettevõtlusest. Kood 2011-11-30-037
- Leedu teemantpuure, nende osi, lisandeid, masinaid jms teemantpuurimisega seonduvat tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid ning pakub end edasimüüjaks. Kood 2011-11-30-014
- Hispaania madratseid, vedrusid, diivanite jms polstreid tootev ja paigaldav ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2011-11-28-014
- Saksa tekstiili edasimüüja on huvitatud koostööst edasimüüjatega ning otsib tooteportfelli laiendamiseks kontakti ka tootjatega. Kood 2011-11-23-010
- Ungari metalli stantsimismasinaid ja tööriistu valmistav ettevõtte pakub end edasimüüjaks ja alltöövõtjaks ning on huvitatud ka frantsiisimisest. Kood 2011-10-13-014
- Hispaania jalahooldustooteid valmistav ettevõtte otsib edasimüüjaid ja on huvitatud ka vastastikusest tootmisest. Kood 2011-11-30-024
- Sloveenia tekstiili vmt tootjatele graafika- ja printimisteenuseid pakkuv ettevõtte on huvitatud vastastikkusest tootmisest, pakub end alltöövõtjaks ning otsib alltöövõtjaid. Kood 2011-11-25-014
- Prantsuse uudse pidurdussüsteemiga mägijalgrattaid ja nende raame tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2011-10-21-031
- Iisraeli uuenduslikke kaasaskantavaid (ultraheli põhinevaid) meditsiinivahendeid tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid. Kood 2011-11-10-020
- Ungari toidulisandeid tootev ettevõtte otsib kontakti kontsentreeritud puuviljamahladega (mustikas, põldmari, granaatõun, kirss, must leeder, mustsõstar, viinamari, peet, sile malpiigia) varustajatega ja ka transpordi ja logistika vallas ning otsib edasimüüjaid. Kood 2011-11-03-061
- Iisraeli käsitooteid valmistav ettevõtte otsib edasimüüjaid ja on huvitatud frantsiisist. Kood 2011-11-23-023
- Leedu autoplastikust kaitseraudu koguv ja korduvkasutamiseks töötlev ettevõtte otsib kontakti agentidega ja on huvitatud ka ühisettevõtlusest. Kood 2011-10-20-028

Koostööpakkumiste põhjalikumad kirjeldused nüüd nähtavad Koja kodulehel <http://www.koda.ee/koostoopakkumised>.

Täpsem info
koostööpakkumiste kohta:
TRIINI UDRIS
Tel: 604 0090
E-post: triin.udris@koda.ee

Täpsem info
riigihanketeade kohta:
ANNIKA METSALA
Tel: 604 0091
E-post: annika.metsala@koda.ee

Tallinn ja Harjumaa

ALAS-KUUL AS	659 3220	www.alas-kuul.ee	Tööstusseadmete ja -komponentide müük ja hooldus.
FINANCE PLUS OÜ	525 1929	www.financeplus.ee	Raamatupidamine, maksuesindus, finants-, maksu- ja raamatupidamisalane nõustamine.
KIRVESMIES OÜ	5850 1344	www.kirvesmies.eu	Ehitus- ja projektijuhtimine Soomes ja Rootsis.
REHVIHUNT OÜ	5191 3249	www.rehvihunt.ee	Uute ja kasutatud rehvide müük, rehvivahetus. Sõidukite varuosade müük.
TRAFOTEK OY EESTI FILIAAL OÜ	651 0160	www.trafotek.fi	Elektrimootorite, -generaatorite ja trafode tootmine.

Jõgevamaa

AKVANTE TÖÖTERVISHOIU OÜ	5695 0043	www.akvante.ee	Töötervishoialaste teenuste pakkumine.
--------------------------	-----------	----------------	--

Pärnumaa

KARJAMÕISA OÜ	518 6428		Liha tootmine.
---------------	----------	--	----------------

Tartumaa

EESTI LAMBAKASVATAJATE SELTS MTÜ	742 2579	www.lammas.ee	Lamba- ja kitsekasvatuse edendamine Eestis. Aretustöö, koolitus ja nõustamine.
INPUT OÜ	5330 0737	www.inpuit.eu	Ehituspuusepa- ja tisleritoodete tootmine.
ZEROTURNAROUND OÜ	527 0534	www.zeroturnaround.com	Töötab välja lahendusi, mis tõstavad Java arendus- ja tootmisefektiivsust.

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

kolmapäeviti kell 11.00–12.00,
kordusena kolmapäeva õhtul kell 20.00–21.00

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum“ toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid
Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted
Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

TALENDID KOJU

WWW.TALENDIDKOJU.EE

LEIA OMA SÄRAVAIM TÖÖTAJA TALENDIDKOJU.EE PORTAALIST!

Bakalaureus	184
Magister	132
Diplom	77
Keskharidus	44
Doktor	10

„Talendid Koju” keskkond on saanud uuenduse: Nüüd on tööandjatel võimalik ligi 500 välismaise kogemusega talendi seast endale sobivaim valida ning teha talle otsepakkumine. Portaali kasutamine on imelihtne ning kõigile tasuta.

Projektist ja keskkonna pakutavatest võimalustest loe lähemalt
www.talendidkoju.ee

Ajakirjandus
Ajalugu
Arhitektuur
Arjuhtimine
Bioloogia
Business administration
Computer science
Majandus
Disain
Elektronika
Film
Finants
Füüsika
Õigus
Kunst
Logistika
Matemaatika
Turundus
Politoloogia
Psühholoogia
Rahvusvahelised suhted
Personaljuhtimine
Raamatupidamine
Riigiteadused
Semiootika
Sotsioloogia
Telekommunikatsioon
Rahvamajandus
Moedisain
Kommunikatsioon
Keelteadus
Graafiline disain
Euroopa õpingud
Hispaania filoloogia
Inglise filoloogia
Keemia
Keskkonnakorraldus
Sporditeadus
Töötarendus
Tehnikateadused
Saksa filoloogia
Multimedia design
Molekulaarbioloogia
Aasia kultuurilugu
Andragoogika
Arvuti animatsioonid
Auditor
Audio production
BA Law
Business design
Business innovation
Conflict resolution
Constructing architect

Cultural geography
Digitaalne kommunikatsioon
Digitaalne meedia
Dirigent
Eesti filoloog
Eesti kultuuri ajalugu
Ehitus
Energeetika
Farmaatsia
Filosoofia
Geoinformaatika
Hiina majandus
Hoteli manager
Human factors
Humanitaarteadused
Innovatsioonijuhtimine
Insener
Internatsionaal tursim
Kaubandus
Kehakultuur
Kiropraktik
Kultuurikorraldus
Laevaehtus
Laevajuht
Lendaja
Lennundus- ja reisiesperts
Maksuõigus
MEconSc
Meditsiin
Metsandus
Muusikateadlane
Näitleja
Rahu õpingud
Rakubioloogia
Restaureerimine ja
muinsuskaitse
Rõivatootmine
Rootsi keel
Säästev areng
Skandinavistika
Soome filoloogias
Sotsiaalantropoloogia
Statistika
Stiilistika
Taastusravi
Tekstiilidisain
Toidutehnika
Tuli
Tsvilehtus
Turismikorraldus
Ühiskonnageograafia
Ürituste juhtimine
Veterinaaria

Maanteetransport

Meretransport

Raudteetransport

Projektiööd

Töstitööd

Ladustamine

Veoload

Saateautod

Tee- ja sillauuringud

Rahulikke jõule ja edukat uut aastat!

